

*PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
ZA RAZDOBLJE OD 2014. DO
2020. GODINE*

OPĆINA SV. FILIP I JAKOV

Lipanj, 2014.

Naručitelj:

*Općina Sv. Filip i Jakov, Obala Kralja Tomislava 16,
Sv. Filip i Jakov 23 207*

PREDMET:

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM OPĆINE SV. FILIP I JAKOV ZA RAZDOBLJE OD 2014. DO 2020. GODINE

Oznaka dokumenta:

RN/2014/0040

Izrađivač:

DLS d.o.o. Rijeka

Voditelj izrade:

Igor Meixner dipl.ing.kem.tehn.

Suradnici:

Marko Karašić dipl.ing.stro.

Domagoj Krišković dipl.ing.preh.tehn.

Branko Markota dipl.ing.brodogr.

Daniela Krajina dipl.ing.biol.-ekol.

Goranka Alićajić dipl.ing.građ.

Ivana Dubovečak dipl.ing.biol-ekol.

Datum izrade:

Lipanj, 2014.

Datum revizije:

M.P.

Ovaj dokument u cijelom svom sadržaju predstavlja vlasništvo Općine Sv. Filip i Jakov, te je zabranjeno kopiranje, umnožavanje ili pak objavljivanje u bilo kojem obliku osim zakonski propisanog bez prethodne pismene suglasnosti odgovorne osobe Općine Sv. Filip i Jakov.

Zabranjeno je umnožavanje ovog dokumenta ili njegovog dijela u bilo kojem obliku i na bilo koji način bez prethodne suglasnosti ovlaštene osobe tvrtke DLS d.o.o. Rijeka.

SADRŽAJ

<u>1. UVOD</u>	9
1.1. OKVIR EUROPSKE POLITIKE GOSPODARENJA OTPADOM	9
1.2. DEFINIRANJE CILJEVA	11
1.2.1. RED PRVENSTVA GOSPODARENJA OTPADOM	14
1.2.2. NAČELA GOSPODARENJA OTPADOM	14
1.2.3. CJELOVIT SUSTAV GOSPODARENJA OTPADOM	15
1.3. INSTITUCIONALNI OKVIR	17
1.4. ULOGA LOKALNIH SAMOUPRAVA	19
1.4.1. OPSEG PLANA GOSPODARENJA OTPADOM OPĆINE SV. FILIP I JAKOV	23
<u>2. ANALIZA I OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE SV. FILIP I JAKOV UKLJUČUJUĆI OSTVARIVANJE CILJEVA</u>	25
2.1. OSNOVNI PODACI O OPĆINI SV. FILIP I JAKOV	25
2.2. POSTOJEĆE STANJE SUSTAVA GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE SV. FILIP I JAKOV	26
2.2.1. PRIKUPLJANJE OTPADA	26
2.2.2. ZBRINJAVANJE OTPADA	28
2.2.3. CENTAR ZA GOSPODARENJE OTPADOM	28
<u>3. PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA PROIZVEDENOG OTPADA, ODVOJENO SAKUPLJENOG OTPADA, ODLAGANJU KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA TE OSTVARIVANJU CILJEVA</u>	30
3.1. UTVRĐIVANJE KVALITATIVNIH I KVANTITATIVNIH SVOJSTAVA KOMUNALNOG OTPADA	30
3.2. VRSTE I KOLIČINE PROIZVEDENOG, ODVOJENO SAKUPLJENOG I ODLOŽENOG KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA	32
3.3. PROJEKCIJA OČEKIVANIH KOLIČINA OTPADA ZA PERIOD OBUHVATA PLANA	36
3.4. OSTVARIVANJE CILJEVA	37
<u>4. PODACI O POSTOJEĆIM I PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM TE STATUSU SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM</u>	38
4.1. PODACI O POSTOJEĆIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM	38
4.2. PODACI O PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM	38
4.3. STATUS SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM	45
<u>5. OTPADOM ONEČIŠĆENE LOKACIJE</u>	46

5.1. CILJEVI I MJERE ZA SPRJEČAVANJE NASTANKA „DIVLJIH ODLAGALIŠTA“	49
5.2. LOKACIJE „DIVLJIH ODLAGALIŠTA“ NA PODRUČJU OPĆINE SV. FILIP I JAKOV	50
<u>6. MJERE POTREBNE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA.....</u>	<u>57</u>
6.1. IZOBRAZNO INFORMATIVNE AKTIVNOSTI	59
6.2. AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA	60
<u>7. OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA</u>	<u>62</u>
<u>8. MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA</u>	<u>64</u>
<u>9. MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG KOMUNALNOG OTPADA.....</u>	<u>67</u>
<u>10. POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA</u>	<u>70</u>
<u>11. ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM.....</u>	<u>72</u>
<u>12. ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA</u>	<u>77</u>
<u>13. POPIS PRIMIJENJENIH ZAKONA, PRAVILNIKA I DOKUMENTACIJE.....</u>	<u>79</u>
<u>14. OVLAŠTENJE</u>	<u>80</u>

KRATICE – POJAŠNJENJE

AZO	AGENCIJA ZA ZAŠTITU OKOLIŠA
CGO	CENTAR ZA GOSPODARENJE OTPADOM
EE otpad	ELEKTRIČNA I ELEKTRONIČKA OPREMA
EU	EUROPSKA UNIJA
JLS	JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE
MBO	MEHANIČKO – BIOLOŠKA OBRADA
MZOIP	MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I PRIRODE
NN	NARODNE NOVINE
PET	POLIETILEN TEREFTALAT
PGO	PLAN GOSPODARENJA OTPADOM JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE
PPU	PROSTORNI PLAN UREĐENJA
PS	PRETOVARNA STANICA
RD	RECIKLAŽNO DVORIŠTE
SUO	STUDIJA UTJECAJA NA OKOLIŠ
RH	REPUBLIKA HRVATSKA
ZO	ZAŠTITA OKOLIŠA
ZoOGO	ZAKON O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM (NN 94/13)

KLJUČNI POJMOVI – POJAŠNJENJE

BIORAZGRADIVI KOMUNALNI OTPAD JE OTPAD NASTAO U KUĆANSTVU I OTPAD KOJI JE PO PRIRODI I SASTAVU SLIČAN OTPADU IZ KUĆANSTVA, OSIM PROIZVODNOG OTPADA I OTPADA IZ POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA, A KOJI U SVOM SASTAVU SADRŽI BIOLOŠKI RAZGRADIVI OTPAD.

CENTAR ZA GOSPODARENJE OTPADOM JE SKLOP VIŠE MEĐUSOBNO FUNKCIONALNO I/ILI TEHNOLOŠKI POVEZANIH GRAĐEVINA I UREĐAJA ZA OBRADU KOMUNALNOG OTPADA.

DIVLJE ODLAGALIŠTE JE ODLAGALIŠTE NA KOJE NEKO NASELJE, SKUPINA DOMAĆINSTAVA ILI POJEDINA DOMAĆINSTVA UNUTAR NEKE OPĆINE ILI GRADA ODLAŽU SVOJ OTPAD NA NEKONTROLIRAN NAČIN.

GOSPODARENJE OTPADOM SU DJELATNOSTI SAKUPLJANJA, PRIJEVOZA, OPORABE I ZBRINJAVANJA I DRUGE OBRADU OTPADA, UKLJUČUJUĆI NADZOR NAD TIM POSTUPCIMA TE NADZOR I MJERE KOJE SE PROVODE NA LOKACIJAMA NAKON ZBRINJAVANJA OTPADA, TE RADNJE KOJE PODUZIMAJU TRGOVAC OTPADOM ILI POSREDNIK.

GRAĐEVINA ZA GOSPODARENJE OTPADOM JE GRAĐEVINA ZA SAKUPLJANJE OTPADA (SKLADIŠTE OTPADA, PRETOVARNA STANICA I RECIKLAŽNO DVORIŠTE), GRAĐEVINA ZA OBRADU OTPADA I CENTAR ZA GOSPODARENJE OTPADOM. NE SMATRA SE GRAĐEVINOM ZA GOSPODARENJE OTPADOM GRAĐEVINA DRUGE NAMJENE U KOJOJ SE OBAVLJA DJELATNOST OPORABE OTPADA.

GRAĐEVNI OTPAD JE OTPAD NASTAO PRILIKOM GRADNJE GRAĐEVINA, REKONSTRUKCIJE, UKLANJANJA I ODRŽAVANJA POSTOJEĆIH GRAĐEVINA, TE OTPAD NASTAO OD ISKOPANOG MATERIJALA, KOJI SE NE MOŽE BEZ PRETHODNE OPORABE KORISTITI ZA GRAĐENJE GRAĐEVINE ZBOG KOJEG GRAĐENJA JE NASTAO.

INERTNI OTPAD JEST OTPAD KOJI NE PODLIJEŽE ZNAČAJNIM FIZIKALNIM KEMIJSKIM I/ILI BIOLOŠKIM PROMJENAMA.

KRUPNI (GLOMAZNI) KOMUNALNI OTPAD JE PREDMET ILI TVAR KOJU JE ZBOG ZAPREMINE I/ILI MASE NEPRIKLADNO PRIKUPLJATI U SKLOPU USLUGE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I ODREĐEN JE NAPUTKOM IZ ČLANKA 29. STAVKA 11., ZAKONA O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM (NN 94/13).

KOMUNALNI OTPAD JE OTPAD NASTAO U KUĆANSTVU I OTPAD KOJI JE PO PRIRODI I SASTAVU SLIČAN OTPADU IZ KUĆANSTVA, OSIM PROIZVODNOG OTPADA I OTPADA IZ POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA.

MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD JE OTPAD IZ KUĆANSTAVA I OTPAD IZ TRGOVINA, INDUSTRIJE I IZ USTANOVA KOJI JE PO SVOJSTVIMA I SASTAVU SLIČAN OTPADU IZ KUĆANSTAVA, IZ KOJEG POSEBNIM POSTUPKOM NISU IZDOJENI POJEDINI MATERIJALI (KAO ŠTO JE PAPIR, STAKLO I DR.) TE JE U KATALOGU OTPADA OZNAČEN KAO 20 03 01.

OBRADA OTPADA SU POSTUPCI OPORABE ILI ZBRINJAVANJA I POSTUPCI PRIPREME PRIJE OPORABE ILI ZBRINJAVANJA.

ODLAGALIŠTE OTPADA JE GRAĐEVINA NAMIJENJENA ODLAGANJU OTPADA NA POVRŠINU ILI POD ZEMLJU (PODZEMNO ODLAGALIŠTE), UKLJUČUJUĆI:

- A. INTERNO ODLAGALIŠTE OTPADA NA KOJEM PROIZVOĐAČ ODLAŽE SVOJ OTPAD NA SAMOM MJESTU PROIZVODNJE,

B. ODLAGALIŠTE OTPADA ILI NJEGOV DIO KOJI SE MOŽE KORISTITI ZA PRIVREMENO SKLADIŠTENJE OTPADA (NPR. ZA RAZDOBLJE DUŽE OD JEDNE GODINE),

C. ISKORIŠTENE POVRŠINSKE KOPOVE ILI NJIHOVE DIJELOVE NASTALE RUDARSKOM EKSPLOATACIJOM I/ILI ISTRAŽIVANJEM POGODNE ZA ODLAGANJE OTPADA.

ODVOJENO SAKUPLJANJE JE SAKUPLJANJE OTPADA NA NAČIN DA SE OTPAD ODVAJA PREMA NJEGOVOJ VRSTI I SVOJSTVIMA KAKO BI SE OLAKŠALA OBRADA I SAČUVALA VRIJEDNA SVOJSTVA OTPADA.

OKOLIŠ JE PRIRODNO OKRUŽENJE: ZRAK, TLO, VODA, KLIMA, BILJNI I ŽIVOTINJSKI SVIJET U UKUPNOSTI UZAJAMNOG DJELOVANJA I KULTURNA BAŠTINA KAO DIO OKRUŽENJA KOJEG JE STVORIO ČOVJEK.

ONEČIŠĆAVANJE OKOLIŠA JE PROMJENA STANJA OKOLIŠA KOJA JE POSLJEDICA ŠETNOG DJELOVANJA, ILI IZOSTANKA POTREBNOG DJELOVANJA, ISPUŠTANJA, UNOŠENJA ILI ODLAGANJA ŠETNIH TVARI, ISPUŠTANJA ENERGIJE I UTJECAJA DRUGIH ZAHVATA I POJAVA NEPOVOLJNIH PO OKOLIŠ.

ONEČIŠĆIVAČ JE SVAKA PRAVNA ILI FIZIČKA OSOBA ČIJE DJELOVANJE POSREDNO ILI NEPOSREDNO UZROKUJE ONEČIŠĆAVANJE OKOLIŠA.

OPASNI OTPAD JE OTPAD KOJI POSJEDUJE JEDNO ILI VIŠE OPASNIH SVOJSTAVA ODREĐENIH DODATKOM III. ZAKONA O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM (NN 94/13).

OPORABA OTPADA JE SVAKI POSTUPAK ČIJI JE GLAVNI REZULTAT UPORABA OTPADA U KORISNE SVRHE KADA OTPAD ZAMJENJUJE DRUGE MATERIJALE KOJE BI INAČE TREBALO UPORABITI ZA TU SVRHU ILI OTPAD KOJI SE PRIPREMA KAKO BI ISPUNIO TU SVRHU, U TVORNICI ILI U ŠIREM GOSPODARSKOM SMISLU. U DODATKU II. ZAKONA O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM (NN 94/13) SADRŽAN JE POPIS POSTUPAKA OPORABE KOJI NE ISKLJUČUJE DRUGE MOGUĆE POSTUPKE OPORABE.

OTPAD JE SVAKA TVAR ILI PREDMET KOJI POSJEDNIK ODBACUJE, NAMJERAVA ILI MORA ODBACITI. OTPADOM SE SMATRA I SVAKI PREDMET I TVAR ČIJE SU SAKUPLJANJE, PRIJEVOZ I OBRADA NUŽNI U SVRHU ZAŠTITE JAVNOG INTERESA.

POSTUPCI GOSPODARENJA OTPADOM SU: SAKUPLJANJE OTPADA, INTERVENTNO SAKUPLJANJE OTPADA, PRIPREMA ZA PONOVDNU UPORABU, PRIPREMA PRIJE OPORABE I ZBRINJAVANJA, POSTUPCI OPORABE I ZBRINJAVANJA, TRGOVANJE OTPADOM, POSREDOVANJE U GOSPODARENJU OTPADOM, PRIJEVOZ OTPADA, ENERGETSKA OPORABA ODREĐENOG OTPADA, SAKUPLJANJE OTPADA U RECIKLAŽNO DVORIŠTE I PRIVREMENO SKLADIŠTENJE VLASTITOG PROIZVODNOG OTPADA.

PRETOVARNA STANICA (TRANSFER STANICA) JE GRAĐEVINA ZA SKLADIŠTENJE, PRIPREMU I PRETOVAR OTPADA NAMIJENJENOG PRIJEVOZU PREMA MJESTU NJEGOVE OPORABE ILI ZBRINJAVANJA.

PROBLEMATIČNI OTPAD JE OPASNI OTPAD IZ PODGRUPE 20 01 KATALOGA OTPADA KOJI UOBIČAJENO NASTAJE U KUĆANSTVU TE OPASNI OTPAD KOJI JE PO SVOJSTVIMA, SASTAVU I KOLIČINI USPOREDIV S OPASNIM OTPADOM KOJI UOBIČAJENO NASTAJE U KUĆANSTVU PRI ČEMU SE PROBLEMATIČNIM OTPADOM SMATRA SVE DOK SE NALAZI KOD PROIZVOĐAČA TOG OTPADA.

RECIKLAŽNO DVORIŠTE JE NADZIRANI OGRAĐENI PROSTOR NAMIJENJEN ODVOJENOM PRIKUPLJANJU I PRIVREMENOM SKLADIŠTENJU MANJIH KOLIČINA POSEBNIH VRSTA OTPADA.

RECIKLIRANJE JE SVAKI POSTUPAK OPORABE, UKLJUČUJUĆI PONOVNU PRERADU ORGANSKOG MATERIJALA, KOJIM SE OTPADNI MATERIJALI PRERAĐUJU U PROIZVODE, MATERIJALE ILI TVARI ZA IZVORNU ILI DRUGU SVRHU OSIM UPORABE OTPADA U ENERGETSKE SVRHE, ODNOSNO PRERADE U MATERIJAL KOJI SE KORISTI KAO GORIVO ILI MATERIJAL ZA ZATRPAVANJE.

SANACIJA ONEČIŠĆENOG TLA JE SKUP AKTIVNOSTI I RADOVA RADI UKLANJANJA POSLJEDICA ONEČIŠĆENJA TLA OTPADOM KOJIMA SE VRAĆAJU, AKO JE TO MOGUĆE, PRIRODNA SVOJSTVA TLA ILI SE TLO PRIPREMA ZA NOVU NAMJENU.

SAKUPLJANJE OTPADA JE PRIKUPLJANJE OTPADA, UKLJUČUJUĆI PRETHODNO RAZVRSTAVANJE OTPADA I SKLADIŠTENJE OTPADA U SVRHU PRIJEVOZA NA OBRADU.

SPRJEČAVANJE NASTANKA OTPADA SU MJERE PODUZETE PRIJE NEGO LI JE TVAR, MATERIJAL ILI PROIZVOD POSTAO OTPAD, A KOJIMA SE SMANJUJU:

- A) KOLIČINE OTPADA UKLJUČUJUĆI PONOVNUPORABU PROIZVODA ILI PRODUŽENJE ŽIVOTNOG VIJEKA PROIZVODA,
- B) ŠTETAN UČINAK OTPADA NA OKOLIŠ I ZDRAVLJE LJUDI ILI
- C) SADRŽAJ ŠTETNIH TVARI U MATERIJALIMA I PROIZVODIMA.

ZBRINJAVANJE OTPADA JE SVAKI POSTUPAK KOJI NIJE OPORABA OTPADA, UKLJUČUJUĆI SLUČAJ KAD POSTUPAK KAO SEKUNDARNU POSLJEDICU IMA OBNOVU TVARI ILI ENERGIJE. U DODATKU I. ZAKONA O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM (NN 94/13) SADRŽAN JE POPIS POSTUPAKA ZBRINJAVANJA KOJI NE ISKLJUČUJE DRUGE MOGUĆE POSTUPKE ZBRINJAVANJA OTPADA.

1. UVOD

Suvremeno gospodarenje otpadom čini skup aktivnosti, odluka i mjera usmjerenih na sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količina otpada i/ili njegovoga štetnog utjecaja na okoliš; zatim skupljanje, prijevoz, uporaba, zbrinjavanje i druge djelatnosti u svezi s otpadom te nadzor nad tim djelatnostima i skrb za odlagališta koja su zatvorena na gospodarski učinkovit i po okoliš prihvatljiv način. Sve navedeno treba biti napravljeno tako da se ljudsko zdravlje ne dovede u opasnost, a također se ne smiju koristiti postupci i načini koji mogu naštetiti okolišu. Republika Hrvatska mora smanjiti količinu otpada koju proizvodi, a s postojećim tokovima otpada održivo gospodariti.

Za razliku od dosadašnjih zakona o otpadu, novi zakon kojim se to područje uređuje nazvan je Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) i njime bi se ono u cijelosti trebalo uskladiti s europskom pravnom stečevinom, što znači usvajanje europskih standarda u cjelokupnom području zaštite okoliša koje se odnosi na otpad. Donio ga je Hrvatski sabor na sjednici koja je održana 15.7.2013. godine i njime se utvrđuju mjere za sprječavanje ili smanjenje štetnog djelovanja otpada na ljudsko zdravlje i okoliš tako da se njegove količine u nastanku i/ili proizvodnji smanjuju te se uređuje gospodarenje otpadom bez uporabe rizičnih postupaka po ljudsko zdravlje i okoliš, uz iskorištavanje vrijednih svojstava otpada. Odredbe ZoOGO utvrđuju sustav gospodarenja otpadom, uključujući red prvenstva, načela, ciljeve i način gospodarenja, strateške i programske dokumente u gospodarenju otpadom te nadležnosti i obveze pri tome, a zatim i lokacije i građevine za gospodarenje otpadom, djelatnosti gospodarenja otpadom, prekogranični promet otpada, informacijski sustav gospodarenja otpadom te upravni i inspekcijski nadzor nad gospodarenjem otpadom. Kako je spomenuto, njime se u hrvatski pravni poredak prenose više direktiva Europske unije iz područja otpada i gospodarenja njime te utvrđuje okvir za provođenje više europskih uredbi i odluka.

1.1. OKVIR EUROPSKE POLITIKE GOSPODARENJA OTPADOM

Temelji politike gospodarenja otpadom u EU sadržani su u Rezoluciji Vijeća Europe o strategiji gospodarenja otpadom (97/C76/01) koja se temelji na Okvirnoj direktivi o otpadu (74/442/EEC) i ostalim propisima o gospodarenju otpadom u EU.

Utvrđeno je pet osnovnih načela: hijerarhija gospodarenja otpadom, samodostatnost postrojenja za odlaganje, najbolja raspoloživa tehnika, blizina odlaganja otpada i odgovornost proizvođača. Uz navedena načela, u EU postoje i druga načela kojih se nastoje pridržavati sve članice unije, i to su:

- Zajednička definicija otpada u svim državama članicama - definicija otpada iz Okvirne direktive o otpadu obvezna je za sve države članice i primjenjuje se za sav otpad bez obzira je li on namijenjen odlaganju ili uporabi. Uz to, lista otpada iz Europske liste otpada pruža zajedničku terminologiju za različite vrste otpada;
- Poticanje čistije proizvodnje i korištenja čistih proizvoda;

- Poticanje razvoja, čistije proizvodnje i potrošnje čistih proizvoda omogućuje smanjivanje utjecaja proizvoda na okoliš tijekom njihova vijeka trajanja što se može postići poboljšanim korištenjem resursa, smanjivanjem emisija iz proizvodnje i gospodarenja otpadom;
- Poticanje korištenja gospodarskih instrumenata - cilj ovog pristupa je utjecati na zaštitu okoliša tržišnim mehanizmima: naknade i pristojbe na stvaranje otpada, promet otpadom i njegovo odlaganje; utržive dozvole za emisije kod proizvodnje otpada, utrživi certifikati za recikliranje; uvozne pristojbe na otpad čije zbrinjavanje izaziva dodatne troškove, itd;
- Reguliranje prometa otpadom - potrebno je propisati sustav kontrole i nadzora prekograničnog prometa otpadom uz obvezu država članica EU na uspostavu nacionalnog sustava za nadzor i kontrolu, kako bi se osigurao visoki stupanj zaštite okoliša i ljudskog zdravlja te osigurala provedba načela o gospodarenju otpadom propisanih Direktivom o otpadu 75/442/EEZ;

Okvir europske politike gospodarenja otpadom sadržan je u Direktivi o otpadu i ukidanju određenih Direktiva Europskog Parlamenta i Vijeća 2008/98/EC od 19. studenog, 2008. godine. Navedenom direktivom se utvrđuju mjere za zaštitu okoliša i zdravlja ljudi kojima se sprječavaju ili umanjuju štetni učinci proizvodnje i gospodarenja otpadom i umanjuju sveukupni učinci uporabe resursa te poboljšava učinkovitosti te uporabe. Navedena Direktiva definira:

- ključne pojmove vezane uz gospodarenje otpadom (npr. definicije otpada, uporabe, zbrinjavanja, itd.),
- osnovne zahtjeve za gospodarenje otpadom (npr. obveze pravnih subjekata koji provode postupke gospodarenja otpadom),
- obveze u gospodarenju otpadom (npr. obvezu da sve države članice EU moraju izraditi planove gospodarenja otpadom, itd.), i
- osnovna načela gospodarenja otpadom (npr. načelo da se s otpadom postupa na način koji nema negativan učinak na okoliš ili zdravlje ljudi, načelo poticaja primjene hijerarhije otpada
 - sprječavanje, ponovna uporaba, recikliranje, uporaba i zbrinjavanje, načelo onečišćivač plaća,
 - troškove gospodarenja otpadom mora snositi posjednik otpada, prethodni posjednici ili proizvođači proizvoda od kojih je otpad pristigao, itd).

Uz navedenu Direktivu o otpadu i ukidanju određenih Direktiva Europskog Parlamenta i Vijeća 2008/98/EC, okvir europske politike gospodarenja otpadom čine sljedeće Direktive:

- Direktiva Europskog Parlamenta i Vijeća 2006/21/EC od 15. ožujka, 2006. godine o gospodarenju otpadom od djelatnosti vađenja mineralnih sirovina i koja izmjenjuje i dopunjuje Direktivu 2004/35/EC,
- Direktiva Vijeća 1999/31/EC od 26. travnja, 1999. godine o odlagalištima otpada,

- Direktiva Vijeća 96/59/EC od 16. rujna, 1996. godine o odlaganju polikloriranih bifenila i polikloriranih terfenila (PCB/PCT),
- Direktiva Komisije 94/67/EC od 16. prosinca, 1994. godine o spaljivanju opasnog otpada,
- Direktiva Vijeća 94/31/EC od 27. lipnja, 1994. godine koja nadopunjuje direktivu 91/689/EEC o opasnom otpadu,
- Direktiva Vijeća 91/689/EEC od 12. prosinca, 1991. godine o opasnom otpadu,
- Direktiva Vijeća od 22. prosinca, 1986. godine kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva 75/439/EEC o odlaganju otpadnih ulja (87/101/EEC),
- Direktiva Vijeća od 24. siječnja, 1983. godine kojom se mijenja i dopunjuje Direktiva 78/176/EEC o otpadu iz industrije titan – dioksida (83/29/EEC),
- Direktiva Vijeća od 20. veljače, 1978. godine o otpadu iz industrije titan – dioksida (78/176/EEC),
- Direktiva Vijeća od 15. srpnja, 1975. godine o otpadu (75/442/EEC),
- Direktiva Vijeća od 16. lipnja, 1975. godine o odlaganju otpadnih ulja (75/439/EEC).

Uz navedene Direktive postoji još čitav niz Uredbi i Odluka Vijeća Europske unije i Europske Komisije kojima se propisuje gospodarenje otpadom. Uredbe i odluke se mogu svrstati u četiri osnovne skupine kojima se propisuje:

- okvir gospodarenja otpadom (npr. Odluka Komisije od 21. travnja, 1976. godine kojom se osniva Odbor za gospodarenje otpadom – 76/431/EEC, itd.),
- postupanje s različitim kategorijama otpada (npr. Odluka Komisije od 27. veljače, 2003. godine kojom se utvrđuju norme za obilježavanje dijelova i materijala vozila sukladno Direktivi 2000/53/EC Europskog parlamenta i Vijeća o otpadnim vozilima, itd.),
- pošiljke te uvoz i izvoz otpada (npr. Uredba broj 1013/2006 Europskog Parlamenta i Vijeća od 14. lipnja, 2006. godine o otpremi pošiljaka otpada, itd.) i
- građevine za obradu i odlaganje otpada (npr. Odluka Vijeća od 19. prosinca, 2002. godine kojom se utvrđuju kriteriji i postupci za prihvatanje otpada na odlagalište sukladno članku 16. i Prilogu II Direktive 1999/31/EC, itd.).

Okvir Europske politike gospodarenja otpadom je usvojen i ugrađen u Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13).

1.2. DEFINIRANJE CILJEVA

Sve do 90-ih godina prošlog stoljeća u RH, bila je uobičajena pojava nekontroliranog odlaganja otpada što je predstavljalo značajan problem neodrživog gospodarenja otpadom, a što je rezultiralo negativnim utjecajem na sve sastavnice okoliša. Uz izraženo nedovoljno poštivanje zakonskih propisa komunalna naknada nije bila dovoljna za pokrivanje troškova.

Nije bilo učinkovitih instrumenata za gospodarenje otpadom nastalog u poslovnom i javnom sektoru, a građani nisu bili dovoljno upućeni u potrebe razvrstavanja i adekvatnog odlaganja otpada.

Ovakvo stanje je potaknulo sve nadležne institucije u RH na određenje i promjenu ponašanja u smjeru izgradnje primjerenijeg sustavu gospodarenja otpadom što je rezultiralo donošenjem ključnih dokumenata za planiranje i provođenje sustavnih aktivnosti u području gospodarenja otpadom. Tako je, temeljem Zakona o otpadu, Hrvatski sabor 14. listopada, 2005. donio Strategiju gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05).

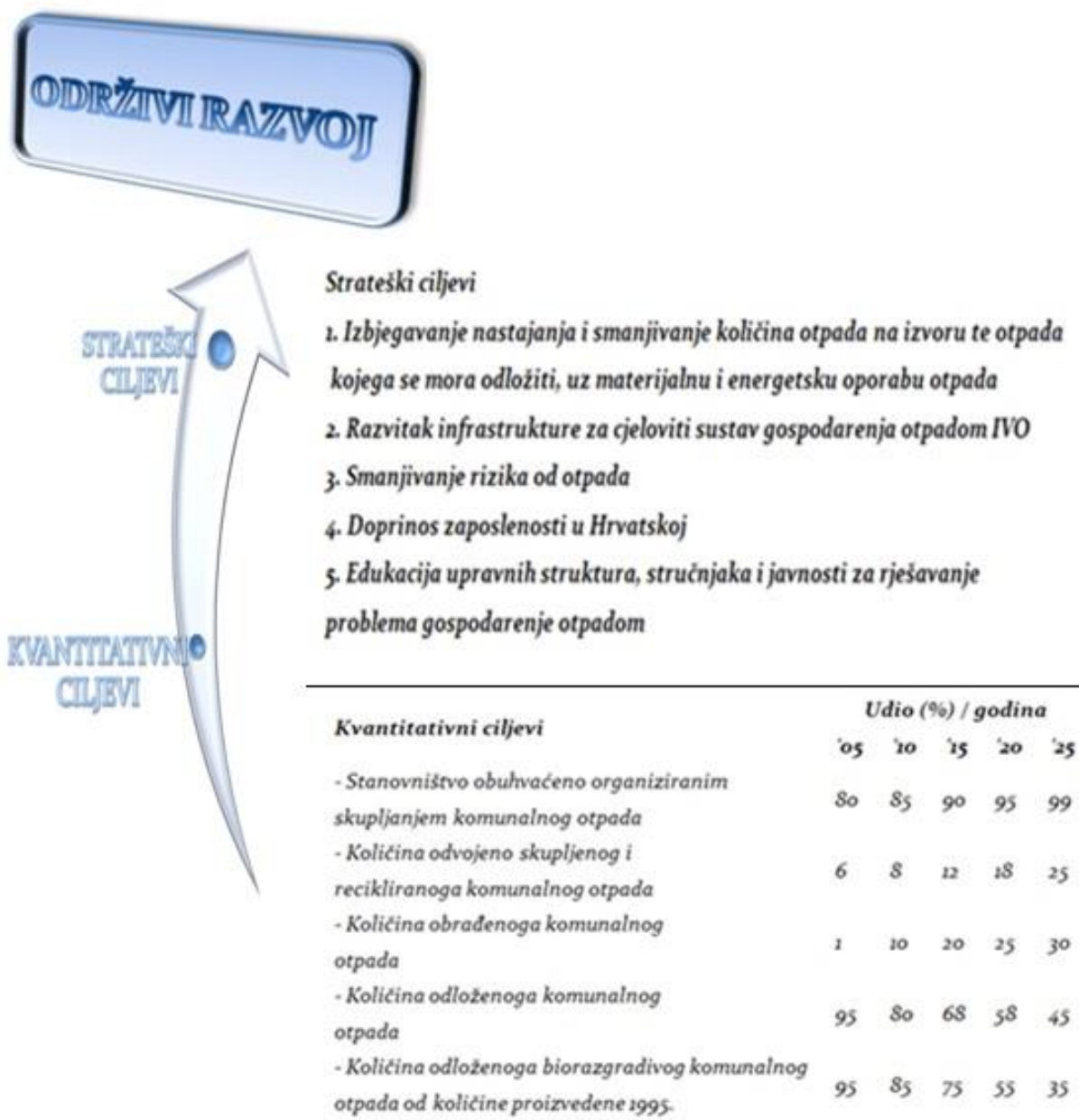
Svrha Strategije, a temeljene na općim načelima gospodarenju otpadom EU, bila je uspostaviti realan okvir unutar kojega će RH moći smanjiti količinu nastalog, a s otpadom koji je nastao će održivo gospodariti.

Mjere za ostvarivanje zacrtanog sustava gospodarenja otpadom, koje utvrđuje Strategija temelje se na općim načelima EU: izbjegavanje i smanjivanje količine i štetnosti otpada, ponovno korištenje i uporaba – materijalna i energetska i odlaganje samo inertnog otpada, korištenje najboljih raspoloživih tehnika u odnosu na troškove i ekološku prihvatljivost, odgovornost proizvođača otpada i provođenje načela „onečišćivač plaća“, uklanjanje nedostataka dosadašnje politike u praksi gospodarenja otpadom, sudjelovanje javnosti u odlučivanju o okolišu i pravo na informaciju i dr. Na ovaj način, tj. polazeći od ove vizije o primjerenom sustavu gospodarenja otpadom, Strategija gospodarenja otpadom definirala je ciljeve i predložila mjere za njihovo postupno ostvarivanje do 2025. godine te je tako dan okvir za uspostavu dugoročno održivog gospodarenja otpadom u RH, a što se željelo postići kroz sljedeće:

- postupno organiziranje središta gospodarenja otpadom s postrojenjima za obradu, odlagalištima i drugim sadržajima;
- zabrana odlaganja otpada na otocima i gradnju pretovarnih stanica s odvojenim prikupljanjem, reciklažom i baliranjem ostatnog otpada i prijevoz u centre na kopnu;
- posebna zaštita podzemnih voda na krškom području od eventualnog prodora procjednih voda iz odlagališta i drugih građevina;
- sprječavanje ispuštanja otpada u more, jezera, rijeke i potoke;
- centar za gospodarenje opasnim otpadom s mrežom sabirališta;
- kontrolirane prioritetne tokove otpada;
- visok stupanj sudjelovanja domaće industrije, opreme i usluga u projektima gospodarenja otpadom kao doprinos smanjivanju nezaposlenosti i deficita vanjskotrgovinske bilance;
- angažman stranih partnera i kapitala na temelju nezavisnih studija izvodljivosti i potporu zajedničkim ulaganjima na osnovi javno-privatnog partnerstva na bazi najboljih raspoloživih tehnika;
- jačanje postojeće organizacije gospodarenja otpadom i osnivanje međuresorske koordinacije za gospodarenje otpadom, što osigurava suradnju relevantnih ministarstava za pojedine tokove otpada;
- edukacija javnosti, stručnjaka i upravnih struktura.

Ciljevi koje je Strategija gospodarenja otpadom definirala u ovom području bili su strateški i kvantitativni izbor ciljeva polazio je od temeljnih načela i shvaćanja kako postoji hijerarhija gospodarenja otpadom. Ostvarivanje strateških ciljeva jamčilo je jačanje sustava i njegovo funkcioniranje, a kvantitativni ciljevi, određuju dinamiku ostvarivanja strateških ciljeva.

Slika 1: Strateški i kvantitativni ciljevi gospodarenja otpadom

Odredbama ZoOGO utvrđuju sustav gospodarenja otpadom uključujući red *prvenstva gospodarenja otpadom* i *načela gospodarenja otpadom* u svrhu postizanja gore navedenih ciljeva, opisanih sljedećim poglavljima.

1.2.1. RED PRVENSTVA GOSPODARENJA OTPADOM

Posljedice neprimjernog gospodarenja otpadom su višestruke: nepovoljno stanje u prostoru, smanjena kakvoća okoliša i kakvoća življenja te nepovoljni učinci na ljudsko zdravlje. Kako bi se izbjegle ove posljedice, potrebno je pridržavati se sljedećih mjera u prvenstvenom redu (hijerarhiji) ispravnog gospodarenja otpadom:

Slika 2: Shematski prikaz prvenstvenog reda gospodarenja otpadom¹

Prvenstvenim redom (hijerarhijom) gospodarenja otpadom u načelu se određuje prvenstvo pri izboru najboljih/najpoželjnijih rješenja za okoliš u okviru okolišnog zakonodavstva i okolišne politike.

1.2.2. NAČELA GOSPODARENJA OTPADOM

Gospodarenje otpadom predstavlja jedno od prioritarnih pitanja zaštite okoliša na raznim institucionalnim razinama. Zakonodavstvo o otpadu među prvim je pravnim aktima Europske unije (EU), povezane s okolišem, koji su definirali zajednička načela kako bi se okoliš zaštitio od neodgovarajućeg zbrinjavanja otpada. Gospodarenje otpadom temelji se na sljedećim načelima:

¹ Odstupanje od prvenstvenog reda gospodarenja otpadom opravdano je u slučajevima poduzimanja mjera koje imaju najbolji ishod za okoliš i zasnivaju se na razmatranju životnog ciklusa o ukupnim utjecajima pri nastanku i gospodarenju posebnim kategorijama otpada kada je to propisano posebnim propisom.

- „načelo onečišivač plaća“ – proizvođač otpada, prethodni posjednik otpada, odnosno posjednik otpada snosi troškove mjera gospodarenja otpadom, te je financijski odgovoran za provedbu sanacijskih mjera zbog štete koju je prouzročio ili bi je mogao prouzročiti otpad;
- „načelo blizine“ – obrada otpada mora se obavljati u najbližoj odgovarajućoj građevini ili uređaju u odnosu na mjesto nastanka otpada, uzimajući u obzir gospodarsku učinkovitost i prihvatljivost za okoliš;
- „načelo samodostatnosti“ – gospodarenje otpadom će se obavljati na samodostatan način omogućavajući neovisno ostvarivanje propisanih ciljeva na razini države, a uzimajući pri tom u obzir zemljopisne okolnosti ili potrebu za posebnim građevinama za posebne kategorije otpada;
- „načelo sljedivosti“ – utvrđivanje porijekla otpada s obzirom na proizvod, ambalažu i proizvođača tog proizvoda kao i posjed tog otpada uključujući i obradu.

Provođenje kvalitetnog i održivog sustava gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj prioritetno je pitanje glede zaštite svih sastavnica okoliša ali i ljudskog zdravlja. Ovo pitanje je također jedno od najproblematičnijih područja koje treba uskladiti s dosegnutim standardima u razvijenom dijelu Europske Unije. Dosegnuti suvremeni princip gospodarenja otpadom na svim razinama znači uspostaviti, provoditi i nadzirati cijeli niz aktivnosti, mjera i odluka koje su usmjerene na sprečavanje nastanka otpada, smanjivanje količina otpada, organizirano skupljanje otpada, adekvatan prijevoz otpada, uporabu otpada, kao i skrb za odlagališta otpada koja moraju biti opremljena tako da prihvaćaju otpad na zakonski ispravan i održivi način. Navedeno je ujedno i osnovni razlog namjene "Plana gospodarenja otpadom" koji se izrađuje obzirom na područja primjene te isti moraju biti hijerarhijski usklađeni.

Rast količina otpada uzrokovan je porastom životnog standarda i potrošačkih navika, velikim industrijskim rastom koji sa sobom nosi i povećanu proizvodnju otpada uključujući i opasan otpad. Nastojanja da se količina otpada za odlaganje smanji te da se isti zbrine na ekološki prihvatljiv način pokrenuta su još sedamdesetih godina prošlog stoljeća kada su u EU donesene i prve konkretne zakonske odredbe. Danas se navedene odredbe provode i u RH kroz koncept „Cjelovitog sustava gospodarenja otpadom“.

1.2.3. CJELOVIT SUSTAV GOSPODARENJA OTPADOM

Koncept „Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom“ podrazumijeva provođenje cijelog niza mjera koje se odnose na praćenje i postupanje s otpadom od mjesta nastanka pa do mjesta konačnog zbrinjavanja. Mjere se odnose na prihvata, reciklažu, obradu i zbrinjavanje, i moraju se voditi kriterijima zaštite okoliša, ekonomskim načelima i društvenom prihvatljivošću.

Cjeloviti sustavi gospodarenja otpadom imaju za opći cilj ostvariti pozitivni učinak na kakvoću okoliša kako se generiranjem otpada ne bi narušile postojeće ekološke bilance i ravnoteža.

Navedeno se može postići samo odgovornim i razumnim postupanjem s proizvedenim otpadom čime se jedino može jamčiti društveni razvitak u skladu s prirodom, što je terminološki definirano pojmom održivog razvoja.

U tom smislu osnovne postavke cjelovitog sustava gospodarenja otpadom polaze od načela potpunog nazora otpada od mjesta nastanaka pa do mjesta konačne obrade i zbrinjavanja.

Između ove početne i krajnje točke postoji cijeli niz mjera koje su u postupku provođenja hijerarhijski podređene jedna drugoj. Sukladno zakonskoj regulativi, cjeloviti sustavi gospodarenja otpadom definiraju zbirne radnje u okviru tehničkih i organizacijskih normi koje sukladno tehničkim i ekonomskim polazištima uključuju sljedeće hijerarhijske postavke:

- izbjegavanje nastanka otpada,
- smanjenje količina i vrsta otpada,
- ponovna upotreba otpada za istu namjenu uz obradu,
- recikliranje otpada, iskorištavanje uz obradu,
- obrada otpada,
- odlaganje otpada.

Postavke utjelovljuju smisao IVO (**I**zbjegavanje-**V**rednovanje-**O**poraba) koncepta koja je općeprihvaćena univerzalna koncepcija za postupanje s svim vrstama otpada.

IVO koncept u potpunosti je koncipiran na razini tehničkih propisa gospodarenja otpadom te se u Hrvatskoj postojeći sustav gospodarenja „prikupi i odloži“ postepeno prilagođava navedenom konceptu.

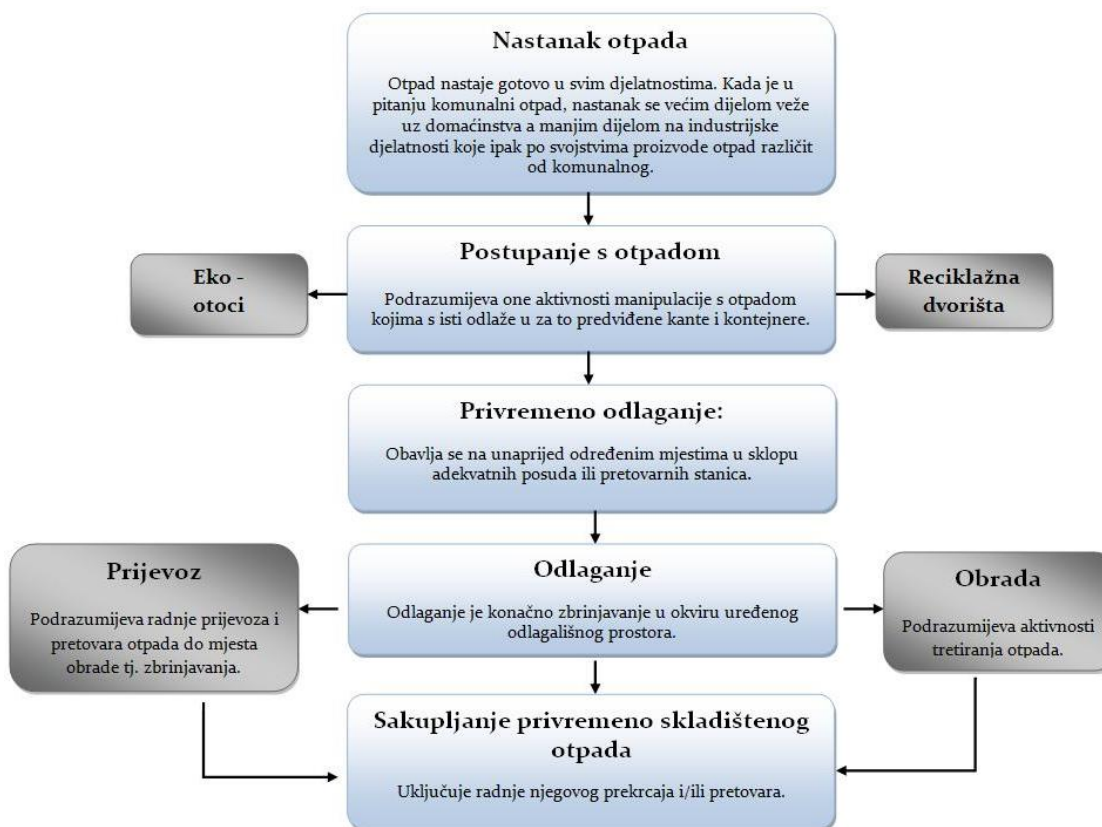
Sustav objedinjuje uporabu velikog broja specifičnih mjera i metoda koje su vezane uz prethodno navedene aktivnosti od izbjegavanja i smanjenja količina otpada, separatnog prikupljanja otpada, uporabe i reciklaže tako prikupljenog otpada, prijevoza i privremenog skladištenja otpada, obrade i konačnog zbrinjavanja.

✓ Osnovni čimbenici cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Svaka mjera „Cjelovitog sustava gospodarenja otpadom“ ima specifičnu ulogu u planiranom sustavu gospodarenja otpadom.

Za provođenje prethodno navedenih postavki i mjera koje čine teoretsku osnovu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom potrebno je u praksi definirati čimbenike za njegovo provođenje. Shema s glavnim čimbenicima cjelovitog sustava gospodarenja otpadom po IVO konceptu prikazana je donjom slikom.

Slika 3: Čimbenici cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Radi se zapravo o principu reduciranja količina proizvedenog otpada na mjestu njegovog nastanka, iskorištavanju vrijednih sastojaka u materijalne i/ili energetske svrhe, te trajnom odlaganju uz strogu primjenu važećih propisa.

S osnovnom svrhom da se cjelokupno gospodarenje otpadom ustroji prema suvremenim europskim standardima i zahtjevima te uskladi s načelima održivog razvoja na razini Republike Hrvatske, da se maksimalno izbjegne, odnosno smanji nastajanje otpada, smanji na najmanju moguću mjeru nepovoljni utjecaj otpada na ljudsko zdravlje, okoliš i klimu.

IVO koncept, dakle, utjelovljuje put ka definiranim ciljevima zadanim Strategijom gospodarenja otpadom RH.

1.3. INSTITUCIONALNI OKVIR

Zakonskim propisima na snazi, gospodarenje otpadom uključeno je u sve razine uprave (nacionalna, regionalna, lokalna, mjesna), gotovo sva područja gospodarstva – od proizvodnje, potrošnje i svakodnevnog života, te uključuje velik broj raznovrsnih sudionika.

Sudionici u sustavu gospodarenja otpadom i njihove najvažnije zadaće koje proizlaze iz zakonskih propisa prikazani su sljedećom shemom:

A) UPRAVNE STRUKTURE

Državna razina

Hrvatski sabor:

- Donošenje Zakona o održivom gospodarenju otpadom i drugih relevantnih propisa
- Donošenje Strategije gospodarenja otpadom

Saborski odbori:

- Davanje mišljenja o pojedinim zakonima i dokumentima

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode:

- Priprema novog zakonodavstva
- Priprema novih standarda
- Priprema strategije gospodarenja otpadom i plana gospodarenja otpadom RH
- Donošenje provedbenih propisa
- Priprema izvješća o stanju okoliša i programa zaštite okoliša
- Odobravanje zahtjeva na temelju procjena utjecaja na okoliš
- Izdavanje dozvola za gospodarenje otpadom (osim za odlagališta inertnog otpada)
- Inspekcija i nadzor nad provedbom zakona i podzakonskih akata
- Gospodarenje opasnim otpadom (provedba mjera)
- Nadzor nad AZO-om i FZOEU-om

Državni zavod za mjeriteljstvo i Hrvatska akreditacijska agencija:

- Akreditacija ispitnih laboratorija
- Standardizacija oznaka
- Standardizacija pojmova u području gospodarenja otpadom
- Izdavanje odgovarajućih normi

Vlada Republike Hrvatske:

- Donošenje Plana gospodarenja otpadom
- Donošenje uredbi
- Mandatno određivanje lokacija građevina u sustavu gospodarenja otpadom

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost:

- Ubiranje naknada (naknade za vozila na motorni pogon, onečišćavanje zraka oksidima sumpora i dušika i ugljikovim dioksidom, opterećenje okoliša opasnim i neopasnim tehnološkim (industrijskim otpadom)
- Financiranje projekata i određivanje uvjeta za dodjelu sredstava (sanacija odlagališta otpada, poticanje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada, obrada otpada i iskorištavanje vrijednih svojstava otpada, poticanje čistije proizvodnje i izbjegavanje emisija u proizvodnim procesima)

Agencija za zaštitu okoliša (AZO):

- Priprema izvješća o gospodarenju otpadom u okviru izvješća o stanju okoliša
- Razvoj i koordinacija jedinstvenog informacijskog sustava zaštite okoliša (ISZO)
- Razvoj pokazatelja za praćenje stanja na području otpada, određivanje i izrada prioritetnog seta pokazatelja
- Suradnja s Europskom agencijom za okoliš
- Vodi Registar onečišćenja okoliša
- Potrebna je prijava svih subjekata s područja općine koji su proizvođači/skupljači/oporabitelji otpada

Regionalna razina

Županijske vlasti:

- Dostavljanje godišnjih izvješća o provedbi Plana gospodarenja otpadom RH i objedinjenih izvješća JLS Ministarstvu zaštite okoliša i Agenciji zaštite okoliša i objavljivanje u službenom glasilu i na mrežnim stranicama
- Izdavanje suglasnosti na Plana gospodarenja otpadom JLS
- Određivanje lokacije građevina za gospodarenje otpadom u dokumentima prostornog uređenja (kazeta za zbrinjavanje azbesta, pretovarne stanice)

Lokalne vlasti:

- Izrada Planova gospodarenja otpadom i određivanje lokacija građevina za gospodarenje otpadom (reciklažna dvorišta) u prostornim planovima
- Provedba mjera za gospodarenje miješanim komunalnim otpadom, biorazgradivim otpadom, otpadnim papirom, metalom, staklom plastikom, tekstilom i krupnim (glomaznim) otpadom
- Provedba izobrazno – informativnih aktivnosti
- Provedba akcija prikupljanja otpada

Ostali sudionici

Proizvođači i uvoznici proizvoda i otpada:

- Pravne i fizičke osobe aktivnošću kojih nastaje otpad (kućanstva, gospodarstvo, javni sektor) sudjeluju u sustavu gospodarenja otpadom na razini države, jedinice regionalne i lokalne samouprave ovisno o načinu i stupnju organiziranosti te znanju, svijesti i informiranosti
- Dostavljanje planova gospodarenja otpadom nadležnom tijelu
- Dostavljanje podataka odgovarajućim tijelima

Tvrtke za gospodarenje otpadom:

- Prikupljanje i prijevoz otpada te upravljanje građevinama i postrojenjima za gospodarenje otpadom
- Dostavljanje podataka odgovarajućim tijelima

Konzultantske tvrtke, strukovne organizacije i udruge:

- Provođenje aktivnosti kojima se unapređuju praksa, svijest, informiranost i potiče sudjelovanje

1.4. ULOGA LOKALNIH SAMOUPRAVA

Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13), člankom 28., definiraju se obaveze jedinica lokalne samouprave:

- **OSIGURATI JAVNU USLUGU PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA, I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA**

JLS dužna je osigurati provedbu navedenih obveza na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom osiguravajući pri tom transparentnost rada. Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada koja sadrži:

- kriterij obračuna količine otpada,
- standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada,
- najmanju učestalost odvoza otpada prema područjima,
- obračunska razdoblja kroz kalendarsku godinu,
- područje pružanja javne usluge,
- odredbe propisane uredbom o načinu gospodarenja komunalnim otpadom,
- opće uvjete ugovora s korisnicima.

Nadalje, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave u obvezi je donijeti program gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom, a koji je sastavni dio programa gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture koji se donosi sukladno Zakonu o komunalnom gospodarstvu (NN 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 94/13 i 153/13). Program gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom dostavlja se u AZO, a sadrži osobito:

- opis poslova s procjenom troškova potrebnih za ostvarenje projekata gradnje građevina za gospodarenje otpadom,
- iskaz financijskih sredstava po razdobljima potrebnih za ostvarenje programa s naznakom izvora financiranja.

Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je izvješće o izvršenju navedenoga programa podnijeti predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i dostaviti ga AZO.

- **OSIGURATI ODVOJENO PRIKUPLJANJE OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA, PLASTIKE I TEKSTILA TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA**

Sukladno ZoOGO, jedinica lokalne samouprave obvezna je izvršavati odvojeno prikupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da osigura:

- funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području,
- postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila, koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini,
- obavještanje kućanstava o lokaciji i izmjeni lokacije reciklažnog dvorišta, mobilne jedinice i spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila i
- uslugu prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge.

U pogledu obveze osiguravanja odvojenog prikupljanja otpada, ZoOGO utvrđuje obvezu da se otpad koji se smatra posebnom kategorijom mora odvajati na mjestu nastanka, odvojeno sakupljati i skladištiti u skladu sa načinom propisanim propisom kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada. S tim u svezi, Republika Hrvatska će do dana 01. siječnja, 2015. godine putem nadležnih tijela osigurati odvojeno sakupljanje sljedećih vrsta otpada: papir, metal, plastika, staklo, električni i elektronički otpad, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpadne gume, otpadna ulja, otpadni tekstil i obuća i medicinski otpad.

Također, do dana 01. siječnja, 2020. godine Republika Hrvatska će putem nadležnih tijela osigurati pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje sljedećih otpadnih materijala: papir, metal, plastika i staklo iz kućanstva, a po mogućnosti i iz drugih izvora ako su ti tokovi otpada slični otpadu iz kućanstva, u minimalnom udjelu od 50% mase otpada.

Pritom se posebno ističe sljedeće - da bi jedinica lokalne samouprave mogla izvršiti izložene obveze koje propisuje ZoOGO, potrebno je da prethodno bude donesen i da stupi na snagu relevantan pod zakonski propis - uredba Vlade Republike Hrvatske o načinu gospodarenja komunalnim otpadom u vezi propisanih obveza jedinice lokalne samouprave, zatim u svezi graničnih količina miješanog komunalnog otpada za određena razdoblja i načina obračuna poticajne naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada.

Propisani rok za donošenje ove uredbe je 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ZoOGO, odnosno 23. srpanj, 2014. godine. Od dana stupanja na snagu navedene uredbe, jedinica lokalne samouprave je dužna u roku od tri mjeseca donijeti odgovarajuće akte, uskladiti važeće akte i uskladiti poslovanje davatelja javne usluge prikupljanja otpada. Pritom će biti potrebno sljedeće:

- odlukom dodijeliti obavljanje javne usluge trgovačkom društvu/javnoj ustanovi koju osniva jedinica lokalne samouprave,
- donijeti odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada,
- uskladiti poslovanje davatelja javne usluge,
- uskladiti Odluku o komunalnom redu u dijelu koji se odnosi na skupljanje, odvoz i postupanje sa sakupljenim komunalnim otpadom s odredbama ZoOGO i navedene uredbe,

- donijeti odluku o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada.
- **OSIGURATI SPRJEČAVANJE ODBACIVANJA OTPADA NA NAČIN SUPROTAN ZAKONU TE UKLANJANJE TAKO ODBAČENOG OTPADA**

Jedinica lokalne samouprave mora osigurati sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan ZoOGO te uklanjanje tako odbačenog otpada. Sukladno članku 36. mjere za provedbu uključuju:

- ✓ uspostavljanje sustava za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu,
- ✓ uspostavljanje sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada,
- ✓ provođenje redovnog godišnjeg nadzora područja jedinice lokalne samouprave radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada.

- **OSIGURATI PROVEDBU PLANA GOSPODARENJA OTPADOM RH**

ZoOGO je propisano je da je Vlada Republike Hrvatske u obvezi donijeti Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske najkasnije do dana 31. prosinca, 2014. godine i to na propisani način i u propisanom sadržaju.

Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske predstavlja strateški planski dokument najviše razine koji određuje i usmjerava gospodarenje otpadom te na temelju analize postojećeg stanja na području gospodarenja otpadom i ciljeva gospodarenja otpadom koje navedeni zakon određuje, kao i ciljeva za pojedine sustave gospodarenja otpadom, određuje mjere za unaprjeđivanje postupaka pripreme za ponovnu uporabu, recikliranje i mjere drugih postupaka oporabe i zbrinjavanja otpada na kopnenom i morskom prostoru pod suverenitetom republike Hrvatske.

Po donošenju Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, jedinice lokalne samouprave dužne su, u okvirima svojih ovlasti, organizirati provedbu mjera propisanih Planom.

O provedenim mjerama propisanih Planom, jedinica lokalne samouprave dostavlja godišnje izvješće jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu, te ga objavljuje ga u svom službenom glasilu.

- **OSIGURATI DONOŠENJE I PROVEDBU PLANA GOSPODARENJA OTPADOM JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE**

Temeljem ZoOGO, članka 21., jedinice lokalne samouprave obvezne su donijeti svoje Planove gospodarenja otpadom za određeni period primjene (6 godina). Jedinica lokalne samouprave dužna je za prijedlog plana gospodarenja otpadom ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša. Ukoliko je prijedlog Plana gospodarenja otpadom usklađen s odredbama ZoOGO, nadležno upravno tijelo izdaje prethodnu suglasnost.

Sukladno članku 22. istog zakona, nacrt Plana gospodarenja otpadom JLS objavljuje se radi pribavljanja mišljenja, prijedloga i primjedbi javnosti. JLS izvješćuju javnost o mjestu na kojem je nacrt Plana gospodarenja otpadom dostupan te načinu i vremenu iznošenja mišljenja, prijedloga i primjedbi. Rok u kojem javnost može iznositi primjedbe, prijedloge i mišljenja ne može biti kraći od 30 dana.

Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave donosi predstavničko tijelo JLS te se isti objavljuje u službenom glasilu JLS.

U okvirima uloge lokalne samouprave, Planovi gospodarenja otpadom imaju ključnu ulogu u uspostavi, po pravilima, održivog gospodarenja otpadom. Njihova je glavna svrha dati pregled tokova otpada i mogućnosti postupanja s njim. Podrobnije, njihov je cilj pružiti okvir za planiranje te osigurati:

- usklađivanje s politikom i ciljevima gospodarenja otpadom – planovi gospodarenja otpadom, nacionalni kao i lokalni/regionalni, važni su instrumenti koji doprinose primjeni i ostvarivanju politika i ciljeva gospodarenja otpadom na nacionalnoj razini te na razini Europske unije,
- pregled karakteristika otpada i dostatnog kapaciteta za gospodarenje otpadom – planovi gospodarenja otpadom pružaju pregled tokova otpada i količina kojima je potrebno gospodariti, nadalje, osiguravaju usklađivanje kapaciteta, načina skupljanja te postupanje s otpadom kojim se mora gospodariti,
- kontrolu tehnoloških mjera – karakteristike otpada određuju koje tehnološke mjere treba koristiti za eliminiranje ili smanjenje određenih vrsta otpada,
- pregled ekonomičnosti i potreba za ulaganjima – planovi gospodarenja otpadom omogućavaju navođenje financijskih zahtjeva za skupljanje, obradu otpada, itd.; na temelju tih podataka mogu se utvrditi potrebe za budućim ulaganjima.

- **OSIGURATI PROVOĐENJE IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI NA SVOM PODRUČJU**

JLS dužna je o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio.

- **OSIGURATI MOGUĆNOST PROVEDBE AKCIJA PRIKUPLJANJA OTPADA**

Pravna i fizička osoba – obrtnik može, u suradnji s osobom koja posjeduje važeću dozvolu za gospodarenje vrstom otpada koji će se prikupljati akcijom, organizirati akciju prikupljanja određenog otpada u svrhu provedbe sportskog, edukativnog, ekološkog ili humanitarnog sadržaja ako je ishodila suglasnost nadležnog upravnog odjela jedinice lokalne samouprave.

Nadležni upravni odjel dužan je dostaviti izvješće o provedenim akcijama na svojem području AZO-u do 31. ožujka, tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

1.4.1. OPSEG PLANA GOSPODARENJA OTPADOM OPĆINE SV. FILIP I JAKOV

Svrha donošenja PGO je, temeljeno na načelima EU, definirati okvir za održivo gospodarenje otpadom koje obuhvaća skup aktivnosti, odluka i mjera usmjerenih na sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količine otpada, provedbu skupljanja, prijevoza, uporabe, zbrinjavanja i drugih djelatnosti vezano za otpad, nadzor nad obavljanjem tih djelatnosti kao i briga za odlagališta koja su zatvorena.

Sukladno Članku 21. ZoOGO, Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave sadrži najmanje sljedeće:

- 1. Analizu, te ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, uključujući ostvarivanje ciljeva.*
- 2. Podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva.*
- 3. Podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom.*
- 4. Podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju.*
- 5. Mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno – informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada.*
- 6. Opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada.*
- 7. Mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada.*
- 8. Mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada.*
- 9. Popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana.*
- 10. Organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom.*
- 11. Rokove i nositelje izvršenja Plana.*

Sadržaj se odnosi na gospodarenje komunalnim otpadom², budući da su, sukladno članku 28. ZoOGO, gradovi i općine odgovorni za gospodarenje s otpadom iz skupine ključnih brojeva otpada 20 00 00³ (komunalni otpad (otpada iz domaćinstava, trgovine, zanatstva i slični otpad iz proizvodnih pogona i institucija), uključujući odvojeno prikupljene frakcije)).

² Komunalni otpad - je otpad iz kućanstava te otpad iz proizvodne i/ili uslužne djelatnosti ako je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava. Komunalni otpad u Katalogu otpada razvrstan je uglavnom u grupu ključnog broja 20 i može biti razvrstan u grupu ključnog broja 15 01 (ambalažni otpad izdvojen iz komunalnog otpada).

³ Sukladno Katalogu otpada koji je dio Uredbe o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada (NN 50/05 i 39/09).

Zakonom je, dakle, propisano da Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave i Grada Zagreba, među ostalim, obvezno sadrži popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te rokove i nositelje izvršenja Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske. Dakle isti, kao planski dokument niže razine mora biti u potpunosti usklađen sa planskim dokumentom više razine. Navedeno svakako razumijeva da Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske mora biti donesen prije donošenja Plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave i Grada Zagreba.

Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05) planski je dokument za koji definira ciljeve te predlaže mjere za njihovo postupno ostvarivanje do 2025. godine. Prvi provedbeni dokument Strategije, donesen 2007. godine - Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. (NN 85/07, 126/10, 31/11), definirao je egzaktno postupke za ostvarenje ciljeva.

Temeljem navedenog, okvir za izradu drugog provedbenog dokumenta – Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj je Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05), postojeći zakonski propisi i smjernice Europske Unije (EU). Stoga, planski dokument nižeg reda – PGO, koji se donosi u svrhu ispunjenja obaveza propisanih pozitivnim zakonskim propisima, a u skladu s prvenstvenim redom gospodarenja otpadom, strateškim i kvantitativnim ciljevima Strategije, ne može biti u suprotnosti s Planom.

Nadalje, ZoOGO ne propisuje obvezu jedinice područne (regionalne) samouprave na donošenje "županijskoga" Plana gospodarenja otpadom, kako je to ranije bilo propisano odredbama Zakona o otpadu (NN 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09). Postojeći planovi gospodarenja otpadom jedinice područne (regionalne) samouprave koji su doneseni do dana stupanja na snagu ZoOGO (srpanj, 2013.), ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni i to isključivo u dijelu u kojem nisu u suprotnosti sa odredbama Plana i ZoOGO.

2. ANALIZA I OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE SV. FILIP I JAKOV UKLJUČUJUĆI OSTVARIVANJE CILJEVA

2.1. OSNOVNI PODACI O OPĆINI SV. FILIP I JAKOV

Općina Sv. Filip i Jakov sastavni je dio Zadarske županije. Sv. Filip i Jakov udaljen je 25 km jugoistočno od grada Zadra i 3 km od grada Biograda na Moru. U sastavu općine nalazi se 6 naselja i to: Donje Raštane, Gornje Raštane, Sikovo, Sveti Filip i Jakov, sveti Petar na Moru i Turanj.

Slika 4: Smještaj Općine Sv. Filip i Jakov u Zadarskoj županiji

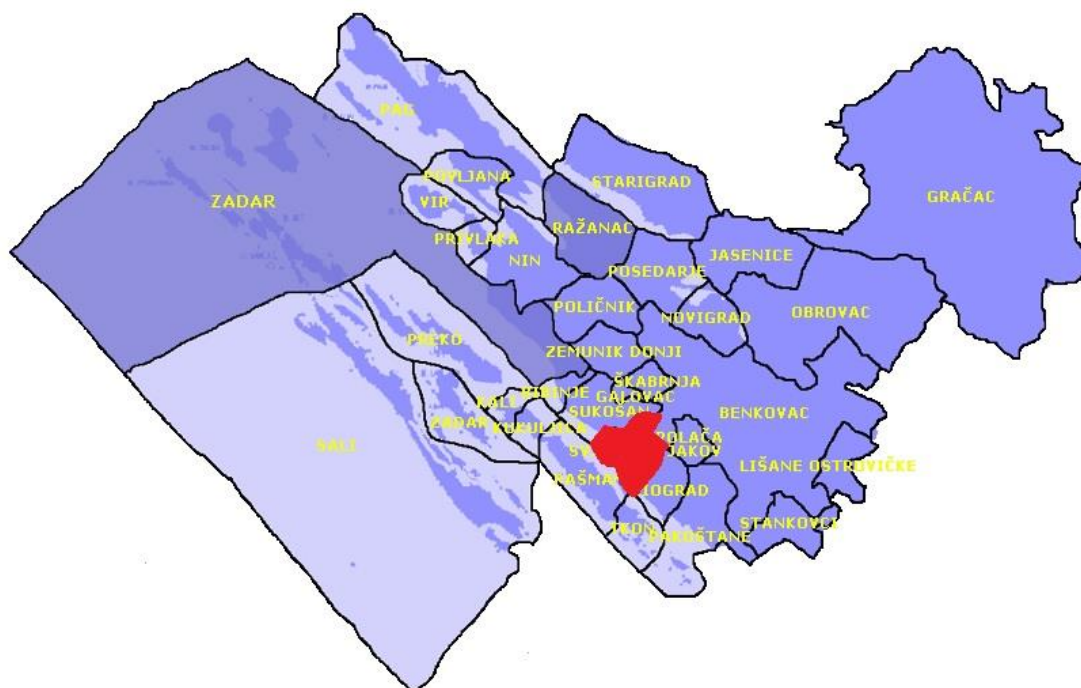

Tabela 1: Broj stanovnika prema popisu stanovništva iz 2001. godine i 2011. godine

NASELJE	BROJ STANOVNIKA (2001.)	BROJ STANOVNIKA (2011.)
DONJE RAŠTANE	482	499
GORNJE RAŠTANE	469	456
SIKOVO	377	374
SVETI FILIP I JAKOV	1.661	1.667
SVETI PETAR NA MORU	348	403
TURANJ	1.145	1.207
UKUPNO	4.482	4.606

Izvor: Državni zavod za statistiku (DZS)

2.2. POSTOJEĆE STANJE SUSTAVA GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE SV. FILIP I JAKOV

Kako bi se mogli odrediti ciljevi Plana gospodarenja otpadom, potrebno je napraviti pregled postojećeg stanja. On služi kao polazište te identificira potrebu za daljnjim razvojem sustava. Nadalje, pregled postojećeg stanja nužan je za daljnju procjenu postignuća u usporedbi s definiranim ciljevima.

2.2.1. PRIKUPLJANJE OTPADA

Na području Općine Sv. Filip i Jakov, prikupljanje, odvoz i zbrinjavanje komunalnog otpada obavlja Prijevoznički obrt Loši iz Pakoštana, na temelju Ugovora o koncesiji. Prijevoznički obrt Loši registriran je za skupljanje neopasnog otpada, prijevoz tereta cestom i uklanjanje otpadnih voda. Prijevoznički obrt Loši upisan je u obrtni registar, broj obrtnice 13010100610, matični broj obrta 91396930. Sjedište obrta je na adresi Kraljice Jelene 31, 23 211 Pakoštane.

U ovom trenutku Prijevoznički obrt Loši raspolaže adekvatnim sustavom transportnih jedinica za skupljanje i prijevoz otpada do odlagališta, a koji je prilagođen uspostavljenom sustavu prikupljanja putem postavljenih posuda i kontejnera. Isti omogućava da se sakupljeni otpad transportira na siguran način do lokacije za trajno deponiranje.

Prijevoznički obrt Loši posjeduje 4 komunalna teretna vozila za obavljanje komunalne djelatnosti skupljanja i odvoza neopasnog komunalnog otpada:

- Specijalke s prešom – patent za podizanje kanti zapremine 80 – 250 l i kontejnere zapremine 1.100 l
 - o Teretni automobil MAN 25.272, registarska oznaka ZD 643 CK
 - o Teretni automobil MAN 22240 C-68389, registarska oznaka ZD 209 CF
- Samopodizač kontejnera zapremine 5 m³ i 7 m³
 - o Teretni automobil MAN 15.168F, registarska oznaka ZD 598 CP
- Otvoreni kombi
 - o Teretni automobil Mercedes 208, registarska oznaka ZD 894 DE

SUSTAV PRIKUPLJANJA KOMUNALNOG OTPADA NA PODRUČJU OPĆINE SV. FILIP I JAKOV DJELI SE NA:

- ⇒ *sustav prikupljanja komunalnog otpada iz kućanstava,*
- ⇒ *sustav prikupljanja komunalnog otpada koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva,*
- ⇒ *sustav prikupljanja glomaznog otpada.*

1. SUSTAV PRIKUPLJANJA KOMUNALNOG OTPADA IZ KUĆANSTVA

Miješani komunalni otpad iz kućanstva (KBO 20 03 01) prikuplja se posudama zapremine 120 l i spremnicima (kontejnerima) 1.100 l, a koji su konstruirani na način da onemoguće rasipanje otpada te širenje prašine i neugodnih mirisa. Svako domaćinstvo posjeduje posudu od 120 l, a gospodarski subjekti posudu od 120 l ili spremnik od 1.100 l.

Na području općine Sv. Filip i Jakov (naselja Sv. Filip i Jakov, Turanj, Sv. Petar, Raštane Donje i Gornje, Tičevo, Veterinci i Sikovo) raspoređeno je ukupno 2.127 posuda u vlasništvu domaćinstava (stalna domaćinstva 1.199 posuda, pravne osobe (stalne) 35 posuda, vikendaši 882 posude i pravne osobe (sezonci) 11 posuda zapremine 120 l). Također je na području Općine raspoređeno i 22 spremnika (kontejnera) zapremine 1.100 l, koji su u vlasništvu pravnih osoba (stalni – 4 spremnika i sezonci – odmarališta – 18 spremnika).

Dinamika skupljanja i odvoza komunalnog otpada je sljedeća:

- Mjesta Sv. Filip i Jakov, Turanj i Sv. Petar:
 - o Zimski period (od 16. rujna do 15. lipnja) – 2 puta tjedno
 - o Ljetni period (od 16. lipnja do 15. rujna) – 3 puta tjedno
- Mjesta Sikovo, Raštane Gornje, Raštane Donje, Tičevo i Veterinci:
 - o Zimski period (od 16. rujna do 15. lipnja) – 1 put tjedno
 - o Ljetni period (od 16. lipnja do 15. rujna) – 2 puta tjedno

Sakupljeni otpad iz posuda i spremnika odvozi se na odlagalište Baštijunski Brig kojim upravlja tvrtka Bošana d.o.o., specijalnim vozilom za takvu vrstu otpada. Redovito se vode prateći listovi o nastanku i tijeku otpada uz svaku pošiljku koja se odvozi i predaje na odlagalište Baštijunski Brig, temeljem procjene, jer odlagalište ne posjeduje vagu za vaganje otpada.

Obuhvaćenost sakupljanja i odvoza komunalnog otpada na području Općine Sv. Filip i Jakov je 100%.

2. SUSTAV PRIKUPLJANJA KOMUNALNOG OTPADA KOJI JE PO PRIRODI I SASTAVU SLIČAN OTPADU IZ KUĆANSTVA

Navedeni otpad nastaje u uslužnim djelatnostima (trgovina, ugostiteljstvo i dr.), institucijama (kao što su škole te objekti koje koriste javne službe i sl.). Navedeni otpad prikuplja se unutar sustava prikupljanja otpada iz kućanstva.

3. SUSTAV PRIKUPLJANJA KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA

Krupni (glomazni) komunalni otpad (KBO 20 03 07) odvozi se organizirano prema potrebama Općine. Otpad također prikuplja Prijevoznički obrt Loši. Sakupljeni glomazni otpad odvozi se specijalnim vozilom za takvu vrstu otpada na odlagalište otpada Baštijunski Brig kojim upravlja tvrtka Bošana d.o.o.. Obuhvaćenost sakupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na području Općine Sv. Filip i Jakov je 100%.

2.2.2. ZBRINJAVANJE OTPADA

Na području Općine Sv. Filip i Jakov ne postoji odlagalište otpada. Otpad s područja Općine odvozi se na odlagalište Baštijunski Brig koje se nalazi na administrativnom području Grada Biograda. Odlagalištem otpada Baštijunski Brig upravlja tvrtka Bošana d.o.o. iz Biograda.

Odlagalište otpada Baštijunski Brig nalazi se sjeveroistočno od grada Biograda na Moru, na šumskoj površini između Parka prirode "Vransko jezero" i poljoprivrednog dobra "Vrana". Zauzima površinu od oko 7,6 ha. Otpad se na odlagalište odlaže od 1962. godine i to najvećim dijelom komunalni otpad, te dijelom građevinski i krupni (glomazni) komunalni otpad. Na ulazu odlagališta postoji rampa i stražarska kućica, a čuvarska služba je organizirana tijekom 24 sata.

Na odlagalište Baštijunski Brig odlaže se organizirano prikupljeni otpad sa područja Grada Biograda na Moru i susjednih općina Pakoštane, Sv. Filip Jakov i Pašman. Godišnje se na odlagalište otpada doveze cca. 11.000 tona. Količina otpada na razmatranom području u toku godine ima znatne oscilacije s obzirom na turizam kao važnu gospodarsku granu ovog područja.

2.2.3. CENTAR ZA GOSPODARENJE OTPADOM

Krajnji cilj cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je uspostava centra za gospodarenje otpadom. Strategijom gospodarenja RH potrebno je sanirati i zatvoriti postojeća lokalna odlagališta i izgraditi centre za gospodarenje otpadom.

Osnovu sustava gospodarenja otpadom Zadarske županije činit će centar za gospodarenje otpadom (CGO).

Županijska skupština Zadarske županije donijela je krajem 2006. godine Izmjene i dopune Prostornog plana Zadarske županije“ u sklopu kojega je lokacija budućeg CGO predviđena na području eksploatacijskih polja tehničkog građevnog kamena, zapadno od naselja Biljane Donje na području Grada Benkovca. Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Grada Benkovca konačni prijedlog lokacija CGO je, sukladno odredbama „Prostornog plana Zadarske županije“ planiran na području postojećeg eksploatacijskog polja Busišta 3 (u cijelosti), dijelu eksploatacijskog polja Busišta 2, te dijelu slobodnog prostora izvan postojećih istražnih i eksploatacijskih polja tehničkog građevnog kamena na spomenutoj lokaciji.

Na CGO će se prihvaćati komunalni otpad, prethodno obrađeni neopasni proizvodni otpad, odvojeno skupljene sastavnice otpada i opasni otpad iz kućanstava cijele županije pa samim time i Općine Sv. Filip i Jakov. Odvojeno skupljene sastavnice otpada i opasni otpad iz kućanstva će se privremeno skladištiti do daljnje predaje ovlaštenim oporabiteljima i zbrinjavateljima, komunalni otpad će se obraditi te zatim odložiti, a eventualni obrađeni neopasni proizvodni otpad odmah odložiti.

Uspostava CGO, koji će zadovoljavati potrebe čitave Županije, neminovno će predstavljati i značajno povećanje udaljenosti od pojedinih „proizvođača“ otpada do mjesta konačnog zbrinjavanja istog. Većina gradova i općina u Županiji stoga će trebati odabrati jednu od sljedećih mogućnosti:

- izgradnju pretovarnih ili transfer-stanica, koje će omogućiti prijevoz otpada iz pojedinih mikroregionalnih središta do CGO vozilima velikog kapaciteta, što je daleko racionalnije od prijevoza običnim kamionima-smečarima,
- poboljšanje postojećeg voznog parka komunalnih vozila u cilju postepenog povećanja kapaciteta vozila i poboljšanja ekonomičnosti odvoza otpada do CGO.

U Zadarskoj županiji planirana je uspostava pretovarnih stanica, iz kojih će se nakon pretovara uz manjih kontejnerskih vozila u veća otpad odvoziti u CGO. Na području Općine Sv. Filip i Jakov nije predviđena izgradnja pretovarne stanice, već će se otpad direktno odvoziti u CGO.

Površina terena na kojemu će biti smješten CGO sa svim svojim objektima, građevinama i površinama, kao i prostorni obuhvat terena prostorno-planski namijenjenog za smještaj budućeg CGO, uključujući i tampon zonu oko Centra i prilazne ceste, ukupne je površine od oko 46 hektara (ha).

U sklopu CGO planirana je izgradnja/uređenje sljedećih objekata i površina:

- upravna zgrada s parkiralištem,
- reciklažno dvorište otvorenog tipa,
- transportni centar s garažama, radionicama i prostorom za zaposlenike,
- postrojenje za mehaničku – biološku obradu otpada (MBO),
- odlagalište neopasnog otpada,
- sortirnica s natkrivenim skladištem,
- područje za obradu procjednih i oborinskih voda te odlagališnog plina,
- prostor za obradu i recikliranje građevnog otpada,
- odlagalište inertnog otpada,
- ulazno-izlazna zona s dvostrukom vagom, čuvarskom kućicom i platoom za pranje (kotača) vozila,
- zelene površine, infrastrukturni objekti i prometnice.

3. PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA PROIZVEDENOG OTPADA, ODVOJENO SAKUPLJENOG OTPADA, ODLAGANJU KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA TE OSTVARIVANJU CILJEVA

Uvid u postojeće stanje gospodarenja otpadom te u postojeće i buduće količine, kao i sastav otpada, potreban je radi prijedloga rješenja u sklopu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, te precizno definiranje takvog komunalnog otpada, od mjesta njegova nastanka do mjesta konačnog zbrinjavanja. Osnova za definiranje tokova komunalnog otpada i izradu bilanci je poznavanje njegovih količina od najmanje organizacijske razine do najviše zbog dugogodišnjeg zanemarivanja praćenja stanja na području gospodarenja otpadom, pa tako, među ostalim i praćenja kretanja njegovih količina.

3.1. UTVRĐIVANJE KVALITATIVNIH I KVANTITATIVNIH SVOJSTAVA KOMUNALNOG OTPADA

Kvalitativne i kvantitativne karakteristike otpada utvrđuju se iz sljedećih razloga:

- *određivanje osnovne i specifične strukture gdje se utvrđuje standardni maseni sastav,*
- *kontroliranje promjene standardnog masenog sastava obzirom na porijeklo otpada,*
- *promjene odnosa mase i volumena otpada što predstavlja sve prisutniji kriterij za definiranje efikasnosti provedbe primarne selekcije.*

Sastav komunalnog otpada varira ovisno o sredini u kojoj nastaje i zavisi o mnogim faktorima, kao što su standard stanovništva, tip naselja, dostignut nivo komunalne higijene i slično.

SASTAV KOMUNALNOG OTPADA

Sastav komunalnog otpada mijenja se ovisno o sredini u kojoj nastaje i ovisi o mnoštvu čimbenika kao što su: standard stanovništva, tip naselja, dostignuta razina komunalne infrastrukture i slično. Postupanje s komunalnim otpadom nije se puno promijenilo u posljednjih petnaest godina. Otpad se odlaže na lokacijama određenim od strane lokalnih vlasti, a sakupljanje vrše nadležne komunalne tvrtke.

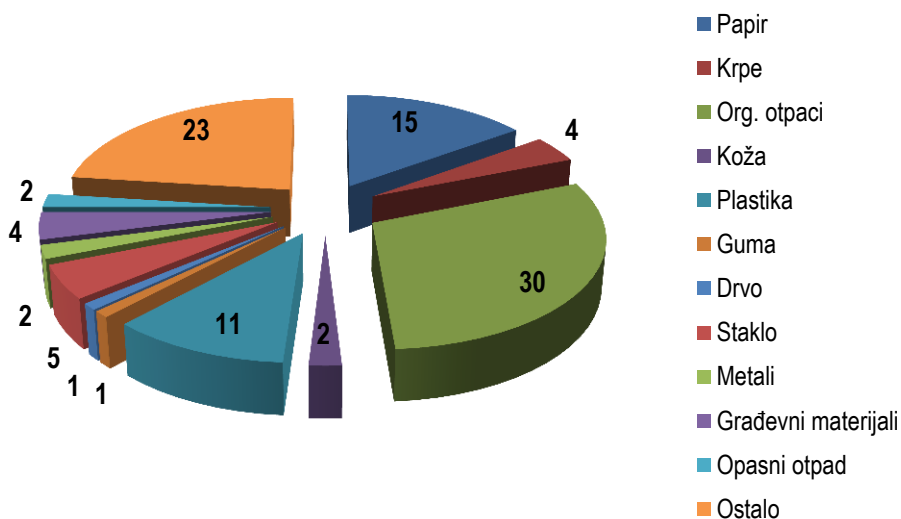
Otpad s područja Općin Sv.Filip i Jakov odlaže se na odlagalištu komunalnog otpada Baštijunski Brig koje se nalazi na administrativnom području Grada Biograda. Tvrtka „IPZ Uniprojekt“ iz Zagreba je 2006. godine obavila istražne radove na odlagalištu otpada „Baštijunski Brig“, u svrhu najekonomičnije i najsvrsishodnije metode sanacije odlagališta.

Na osnovu posljednjih ispitivanja i proračuna sastava otpada pokazalo se da je učešće pojedinih komponenti slijedeće:

Tabela 2: Sastav komunalnog otpada

KOMPONENTA OTPADA	UČEŠĆE (%)
PAPIR	15
KRPE	4
ORG. OTPACI	30
KOŽA	2
PLASTIKA	11
GUMA	1
DRVO	1
STAKLO	5
METALI	2
GRAĐEVNI MATERIJALI	4
OPASNI OTPAD	2
OSTALO	23

Slika 5: Postotni udjeli pojedinih komponenti otpada

3.2. VRSTE I KOLIČINE PROIZVEDENOG, ODVOJENO SAKUPLJENOG I ODLOŽENOG KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA

Količine otpada generirane na području Općine Sv. Filip i Jakov prikazane su po osnovnim grupama otpada definiranim Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13), relevantnima i specifičnima za jedinice lokalne samouprave. Tako se u daljnjim poglavljima obrađuju sljedeće kategorije otpada:

- MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD – otpad iz kućanstava i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.) te je u Katalogu otpada označen kao 20 03 01;
- KRUPNI (GLOMAZNI) KOMUNALNI OTPAD – predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i određen je naputkom iz članka 29. stavka 11. Zakona o održivom gospodarenju otpadom;
- BIORAZGRADIVI KOMUNALNI OTPAD – otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad;
- OTPADNI PAPIR, METAL, STAKLO, PLASTIKA I TEKSTIL
- PROBLEMATIČNI OTPAD - opasni otpad iz podgrupe 20 01 Kataloga otpada koji uobičajeno nastaje u kućanstvu te opasni otpad koji je po svojstvima, sastavu i količini usporediv s opasnim otpadom koji uobičajeno nastaje u kućanstvu pri čemu se problematičnim otpadom smatra sve dok se nalazi kod proizvođača tog otpada.

MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD

Miješani komunalni otpad je otpad iz kućanstava i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.) te je u Katalogu otpada označen kao 20 03 01;

Podaci o količinama miješanog otpada prikupljenog na području Općine Sv. Filip i Jakov u posljednjih 5 godina zatraženi su i dobiveni od odgovorne osobe Općine Sv. Filip i Jakov. Raspoloživi podaci o prikupljenim količinama otpada u proteklim godinama prikazani su sljedećom tabelom (*Tabela 3*).

Tabela 3: Procijenjene količine prikupljenog miješanog komunalnog otpada na području Općine Sv. Filip i Jakov u razdoblju od 2009. do 2013. godine

VRSTA OTPADA	GODINA	KOLIČINA OTPADA (t)
MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD	2009.	2.100
	2010.	2.224
	2011.	2.277
	2012.	1.631
	2013.	1.421
	UKUPNO	9.653

Količine miješanog komunalnog otpada generirane na području Općine Sv. Filip i Jakov u posljednjih 5 godina iznose 9.653 t.

KRUPNI (GLOMAZNI) KOMUNALNI OTPAD

Krupni (glomazni) komunalni otpad je predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i određen je naputkom iz članka 29. stavka 11. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Članak 29., stavak 11.

Popis vrsta predmeta i tvari koji se smatraju krupnim (glomaznim) komunalnim otpadom propisuje ministar naputkom.

Podaci o količinama prikupljenog krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na području Općine Sv. Filip i Jakov ne postoje, osim za 2010. godinu u kojoj je prema procjenama Prijevozničkog obrta Loši prikupljeno cca 36 t krupnog (glomznog) komunalnog otpada.

BIORAZGRADIVI KOMUNALNI OTPAD

Biorazgradivi komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad.

Trenutno se na području Općine Sv. Filip i Jakov biorazgradivi komunalni otpad ne prikuplja odvojeno, već se miješa zajedno za miješanim komunalni otpadom, stoga ne postoje ni podaci o količinama navedene vrste otpada.

Količine biorazgradivog otpada koje nastaju na području Općine Sv. Filip i Jakov mogu se procijeniti na temelju prosječnog godišnjeg sastava komunalnog otpada i ukupnih količina prikupljenog komunalnog otpada na području Općine. Uzimajući u obzir da biorazgradivi

otpad sudjeluje sa 30% u ukupnim količinama komunalnog otpada, procijenjene količine biorazgradivog komunalnog otpada prikazane su sljedećom tabelom.

Tabela 4: Procijenjene količine biorazgradivog komunalnog otpada na području Općine Sv. Filip i Jakov u razdoblju od 2009. do 2013. godine

VRSTA OTPADA	GODINA	KOLIČINA OTPADA (t)
BIORAZGRADIVI KOMUNALNI OTPAD	2009.	630,00
	2010.	667,20
	2011.	683,10
	2012.	489,30
	2013.	426,30

OTPADNI PAPIR, METAL, STAKLO, PLASTIKA I TEKSTIL

Trenutno se na području Općine Sv. Filip i Jakov otpadni papir, metal, staklo, plastika i tekstil ne prikupljaju odvojeno, već se miješaju zajedno sa komunalnim otpadom, stoga ne postoje ni podaci o količinama navedenih vrsta otpada.

Količine navedenih vrsta otpada koje nastaju na području Općine Sv. Filip i Jakov mogu se procijeniti na temelju prosječnog godišnjeg sastava komunalnog otpada i ukupnih količina prikupljenog komunalnog otpada na području Općine. Uzimajući u obzir da otpadni papir sudjeluje sa 15% u ukupnim količinama komunalnog otpada, staklo sa 5%, plastika sa 11%, metal sa 2% i tekstil sa 3%, procijenjene količine navedenih vrsta otpada prikazane su sljedećom tabelom.

Tabela 5: Procijenjene količine otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila na području Općine Sv. Filip i Jakov u razdoblju od 2009. do 2013. godine

VRSTA OTPADA	GODINA	KOLIČINA OTPADA (t)
PAPIR	2009.	315,00
	2010.	333,60
	2011.	341,55
	2012.	244,65
	2013.	213,15
STAKLO	2009.	105,00
	2010.	111,20
	2011.	113,85
	2012.	81,55
	2013.	71,05
PLASTIKA	2009.	231,00
	2010.	244,64

VRSTA OTPADA	GODINA	KOLIČINA OTPADA (t)
	2011.	250,47
	2012.	179,41
	2013.	156,31
METAL	2009.	42,00
	2010.	44,48
	2011.	45,54
	2012.	32,62
	2013.	28,42
TEKSTIL	2009.	63,00
	2010.	66,72
	2011.	68,31
	2012.	48,93
	2013.	42,63

PROBLEMATIČNI OTPAD

Problematicni otpad je opasni otpad iz podgrupe 20 01 Kataloga otpada koji uobičajeno nastaje u kućanstvu te opasni otpad koji je po svojstvima, sastavu i količini usporediv s opasnim otpadom koji uobičajeno nastaje u kućanstvu pri čemu se problematicnim otpadom smatra sve dok se nalazi kod proizvođača tog otpada.

Trenutno se na području Općine Sv. Filip i Jakov problematicni (opasni) otpad ne prikupljaju odvojeno, već se miješa zajedno za miješanim komunalni otpadom, stoga ne postoje ni podaci o količinama navedene vrste otpada. Količine problematicnog otpada koje nastaju na području Općine Sv. Filip i Jakov mogu se procijeniti na temelju prosječnog godišnjeg sastava komunalnog otpada i ukupnih količina prikupljenog komunalnog otpada na području Općine. Uzimajući u obzir da problematicni otpad sudjeluje sa 0,5 % u ukupnim količinama komunalnog otpada, procijenjene količine problematicnog otpada prikazane su sljedećom tabelom.

Tabela 6: Procijenjene količine problematicnog otpada na području Općine Sv. Filip i Jakov u razdoblju od 2009. do 2013. godine

VRSTA OTPADA	GODINA	KOLIČINA OTPADA (t)
PROBLEMATIČNI OTPAD	2009.	10,50
	2010.	11,12
	2011.	11,39
	2012.	8,16
	2013.	7,11

3.3. PROJEKCIJA OČEKIVANIH KOLIČINA OTPADA ZA PERIOD OBUHVATA PLANA

Obzirom na broj stanovnika i kućanstava, te sukladno prikazanim generiranim količinama otpada dobiva se da je:

- prosječna godišnja količina skupljenog komunalnog otpada po stanovniku je 306 kg/stan/god.
- prosječna dnevna količina skupljenog komunalnog otpada po stanovniku je 0,86 kg/stan/dan.

Za potrebe procjene količina generiranog komunalnog otpada za naredni period od 6 godina obuhvaćen ovim Planom, kao polazišne osnove uzete su sljedeće pretpostavke:

- da je broj stanovnika na razmatranom području rastao po prosječnoj godišnjoj stopi od 0,27 % te će se takav trend nastaviti (toliki je rast Općina Sv. Filip i Jakov imala između 2001. i 2011. godine prema popisu stanovništva),
- porast količine komunalnog otpada očekuje se zbog razvoja turizma,
- porast količine komunalnog otpada očekuje uslijed porasta standarda stanovništva,
- porast količina komunalnog otpada očekuje se uslijed razvoja gospodarstva, prvenstveno poduzetničke zone predviđene prostornim planom uređenja,
- da će stopa rasta specifične količine komunalnog otpada biti 2,5% godišnje,
- da će se postupno povećavati količina odvojeno skupljenog komunalnog otpada koji ide na oporabu i ponovnu uporabu, a sukladno Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske – kvantitativni ciljevi.

Na osnovu navedenog u *Tabeli 7* dati su pretpostavljeni podaci o rastu broja stanovnika i količine otpada za razdoblje od 2014. do 2020. godine⁴.

Tabela 7: Predviđeni rast stanovništva i količina miješanog komunalnog otpada na području Općine Sv. Filip i Jakov

GODINA	BROJ STANOVNIKA	KOLIČINA OTPADA (kg/stan/god)	UKUPNA GODIŠNJA KOLIČINA OTPADA (t)
2014.	4.643	314	1.456
2015.	4.656	321	1.497
2016.	4.669	330	1.538
2017.	4.681	338	1.581
2018.	4.694	346	1.625
2019.	4.706	355	1.670
2020.	4.719	364	1.717

⁴ Kao referentna godina uzeta je 2013. godina.

3.4. OSTVARIVANJE CILJEVA

U svibnju 2014. godine (15.05.2014.) FZOEU prijavljen je projekt „Očistimo Općinu Sv. Filip i Jakov“. Projekt je prijavljen od strane Udruge „Stara škola“ u partnerstvu s Općinom Sv. Filip i Jakov, Osnovnom školom Sv. Filip i Jakov te Dječjim vrtićem Cvit. Svrha projekta je informirati i osvijestiti građane o novoj zakonskoj regulativi vezanoj uz odvojeno sakupljanje te primarnu selekciju otpada, educirati djecu vrtića i osnovne škole o otpadu, te kroz akcije čišćenja divljih odlagališta potaknuti svijest zajednice o potrebi brige o okolišu. Tijekom projekta će se organizirati 4 akcije na 4 lokacije koje su trenutno divlja odlagališta, organizirat će se edukacija za vrtić i školu na temu otpada te će se u sklopu toga, vrtiću i školi donirati spremnici za odvojeno sakupljanje otpada. Kroz promotivno-edukativnu kampanju upoznat će se lokalna zajednica s problematikom otpada i novom zakonskom regulativom.

4. PODACI O POSTOJEĆIM I PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM TE STATUSU SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM

4.1. PODACI O POSTOJEĆIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM

Općina Sv. Filip i Jakov još nema uveden sustav cjelovitog gospodarenja otpadom. Planom gospodarenja otpadom Općina započinje postepenu implementaciju mjera i elemenata cjelovitog sustava gospodarenja otpadom. Programi implementacije mjera iziskuju znatna materijalna sredstva, te se u okvirima mogućnosti razvija mrežni sustav. Kako je opisano prethodnim poglavljima, već postavljeni dijelovi sustava na području Općine su:

- POSUDE ZA PRIKUPLJANJE OTPADA IZ KUĆANSTAVA
- PRIKUPLJANJE KRUPNOG (GLOMAZNOG) OTPADA

4.2. PODACI O PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM

Sustav cjelovitog gospodarenja otpadom na području Općine Sv. Filip i Jakov osigurat će se uspostavom sljedećih objekata/kapaciteta za postupanje sa otpadom:

- NADogradnja elemenata za prikupljanje otpada iz kućanstva (posude za odvojeno prikupljanje otpada)
- USPOSTAVA ZELENIH OTOKA (EKO – OTOCI)
- USPOSTAVA RECIKLAŽNOG DVORIŠTA

1. NADogradnja elemenata za prikupljanje otpada iz kućanstva (posude za odvojeno prikupljanje otpada)

Uspostavom sustava prikupljanja komunalnog otpada iz kućanstva pomoću spremnika i posuda za odvojeno prikupljanje korisnih frakcija otpada iz kućanstva znatno bi se unaprijedila mogućnost za adekvatno tretiranje otpada na području Općine. Navedeni sustav omogućuje olakšano odvajanje najzastupljenijih vrsta otpada na samom mjestu nastanka, tj. kućanstvima i pogodan je za primjenu prvenstveno u sredinama manje gustoće naseljenosti. Postojeće spremnike i posude za prikupljanje otpada iz kućanstva potrebno je prenamijeniti u spremnike i posude za ostali otpad⁵ (zelene boje), te uz njih postaviti još 3 spremnika ili

⁵ U svrhu sprječavanja nastanka otpada te primjene propisa i politike gospodarenja otpadom primjenjuje se red prvenstva gospodarenja otpadom. Uzimaju u obzir opća načela zaštite okoliša – načelo predostrožnosti i načelo održivosti, te tehničku izvedivost i ekonomsku održivost, a u skladu s Europskim smjericama, postupanje s komunalnim otpadom i biorazgradivim komunalnim otpadom definirano je kroz odabranu tehnologiju krajnje obrade.

Budući se u CGO predviđa MBO tehnologija koja se temelji na automatskoj separaciji frakcija otpada, ne postoji ekonomska opravdanost implementacije sustava odvojenog prikupljanja biološke frakcije iz miješanog komunalnog otpada u kućanstvima.

posude za odvojeno prikupljanje otpada i to: posudu za papir i karton (plave boje), posudu za staklo (sive boje) i posudu za zajedničko odlaganje plastike i metala (žute boje).

Slika 6: Posude za odvojeno prikupljanje otpada na mjestu nastanka

2. ZELENI OTOCI

Na području Općine ne postoji sustav odvojenog prikupljanja otpada putem zelenih otoka, stoga ih je potrebno adekvatno ustrojiti. Raspored i broj zelenih otoka određuje se s obzirom na gustoću naseljenosti pojedinog područja Općine, sezonsko opterećenje pojedinih područja, te raspoloživosti površina. Ukoliko se postavlja manji broj zelenih otoka po pojedinom naselju, preporuča se postavljanje zelenih otoka u blizini centra naselja zbog bolje pristupačnosti većem broju stanovnika, no pri odabiru lokacija zelenih otoka treba posebno obratiti pažnju na žitelje udaljenih dijelova naselja te i njima omogućiti adekvatno odlaganje otpada putem zelenih otoka.

Unaprjeđenje po pitanju gospodarenja otpadom u dijelovima Općine sa većom gustoćom naseljenosti moguće je ostvariti prvenstveno poboljšanjem sustava za prihvat otpada od građanstva. Primjer jednog takvog unaprjeđenja predstavljaju zeleni ili eko otoci. Zeleni otoci su estetski izdvojena mjesta na kojima su postavljeni "standardni" spremnici za odvojeno prikupljanje otpada iz kućanstva. Spremnici mogu biti različitih zapremina (1.100 l, 2.000 l...) i oblika. Na zelenim otocima predlaže se postavljanje 3 spremnika za odvojeno prikupljanje otpada i to: plavi spremnik za prikupljanje papira i kartona, žuti spremnik za zajedničko prikupljanje plastike i metala te zeleni spremnik za prikupljanje stakla. Uz navedene spremnike može se postaviti i mali spremnik za prikupljanje otpadnih baterija.

Sljedećom slikom prikazan je primjer zelenog otoka sa nadzemnim spremnicima za prikupljanje otpada.

Slika 7: Primjer zelenog otoka s "nadzemnim" spremnicima

Slika 8: Spremnik za prikupljanje otpadnih baterija

Osim „standardnih“ nadzemnih spremnika zeleni otoci mogu biti uspostavljeni i kao podzemni sustav spremnika za prihvat otpada iz kućanstava.

Slika 9: Sustav za prihvat otpada

Osnovna prednost navedenog podzemnog sustava je njegov kapacitet. On može zaprimiti i do 5 m³, dok istovremeno zauzima jednaku površinu 1.100 l spremnika. Iz njega se ne šire neugodni mirisi, jer spremnik koristi temperaturu zemlje koja hladi pohranjenu masu, dok je gravitacija dodatno sabija oslobađajući pritom 30% prostora. Prazni se samo onda kada je 100% pun, što je moguće nadzirati i putem Interneta.

Itinerer pražnjenja kroji program koji rutu šalje vozaču kojem treba do 3 minute kako bi ispraznio 5 m³ otpada. Za manipulaciju nisu potrebna visoko-sofisticirana vozila, već vozilo s kranom kakvo danas posjeduje svaka komunalna tvrtka. Ovaj je sustav u cijelosti napravljen od materijala koji se daju reciklirati, a na vodonepropusno tijelo spremnika ima garanciju od 10 godina. Njegove oplate su izmjenjive, pa ga je moguće skladno uklopiti u cjelinu u kojoj je postavljen.

Pošto je ukopan u zemlju ne predstavlja laku metu vandalima, kao ni vjetru, ne zahtjeva stalke, nadstrešnice, kućice, nastambe, kao ni pristupni put. Ne smetaju mu ni parkirana vozila, a ni životinje nemaju pristup prikupljenoj masi. Postavlja se u jamu duboku 1,5 m ili na plutajući ponton, pa samim tim postaje lako dostupan i na rijekama, jezerima i moru. Obzirom da je 100% zatvoren ne predstavlja opasnost za podzemne vode tj. okolinu u koju je implementiran.

Slika 10: Podzemni sustav spremnika u prostoru

Raspored i broj zelenih otoka određuje se s obzirom na gustoću naseljenosti pojedinog područja Općine, sezonsko opterećenje pojedinih područja, te raspoloživosti površina.

Ukoliko se u svakom kućanstvu postave dodatne posude za odvojeno prikupljanje otpada, predlaže se uspostava nekoliko zelenih otoka na području Općine. Prema podacima dobivenim od odgovorne osobe Općine, zeleni otoci planiraju se, postaviti na sadašnjim lokacijama divljih odlagališta Turanj, Sikovo i Sv. Petar (zbog stečene navike bacanja otpada na tim lokacijama). Ukoliko bude potrebno, tj. ovisno o potrebama stanovnika i turista na području Općine uspostaviti će se zeleni otoci i na dodatnim lokacijama.

3. USPOSTAVA RECIKLAŽNOG DVORIŠTA

Reciklažno dvorište je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada. Sukladno članku 35. ZoOGO, JLS izvršava obvezu odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da osigura funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području.

Jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1.500 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području.

S obzirom na navedeno, na području Općine Sv. Filip i Jakov potrebno je uspostaviti jedno reciklažno dvorište.

Jedinica lokalne samouprave dužna je osigurati da prostorni razmještaj reciklažnog dvorišta omogućava pristupačno korištenje istih svim stanovnicima područja za koje je uspostavljeno reciklažno dvorište.

Pravilnikom o gospodarenju otpadom (NN 23/14, ispravak 51/14), Dodatkom III, definiran je popis otpada kojeg je osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna zaprimati.

Tabela 8: Popis otpada kojeg je osoba koja upravlja reciklažnom dvorištem dužna zaprimati

VRSTA OTPADA	KLJUČNI BROJ OTPADA	NAZIV OTPADA
Problematični otpad	20 01 13*	otapala
	20 01 14*	kiseline
	20 01 15*	lužine
	20 01 17*	fotografske kemikalije
	20 01 19*	pesticidi
	20 01 21*	fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu
	20 01 23*	odbačena oprema koja sadrži klorofluorouglikje
	20 01 26*	ulja i masti koji nisu navedeni pod 20 01 25
	20 01 27*	boje, tiskarske boje, ljepila i smole, koje sadrže opasne tvari
	20 01 29*	deterdženti koji sadrže opasne tvari
	20 01 37*	drvo koje sadrži opasne tvari
	15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima
	15 01 11*	metalna ambalaža koja sadrži opasne krute porozne materijale (npr. azbest), uključujući prazne spremnike pod tlakom
Otpadni papir	15 01 01	ambalaža od papira i kartona
	20 01 01	papir i karton
Otpadni metal	15 01 04	ambalaža od metala
	20 01 40	metal
Otpadno staklo	15 01 07	staklena ambalaža
	20 01 02	staklo
Otpadna plastika	15 01 02	ambalaža od plastike
	20 01 39	plastika
Otpadni tekstil	20 01 10	odjeća
	20 01 11	tekstil

Krupni (glomazni) otpad	20 03 07	glomazni otpad
Jestiva ulja i masti	20 01 25	jestiva ulja i masti
Boje	20 01 28	boje, tiskarske boje, ljepila i smole, koje nisu navedene pod 20 01 27
Deterdženti	20 01 30	deterdženti koji nisu navedeni pod 20 01 29
Lijekovi	20 01 32	lijekovi koji nisu navedeni pod 20 01 33
Baterije i akumulatori	20 01 34	baterije i akumulatori koji nisu navedeni pod 20 01 33
Električna i elektronička oprema	20 01 36	odbačena električna i elektronička oprema, koja nije navedena pod 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35

Predlaže se da se na u reciklažnom dvorištu privremeno postavi i spremnik za prikupljanje građevnog otpada, budući da gospodarenje građevnim otpadom trenutno nije detaljno regulirano unutar ZoOGO.⁶

Sukladno Pravilniku o gospodarenju otpadom (NN 24/13) reciklažno dvorište u svom radu mora udovoljiti sljedećim uvjetima:

1. Na glavnom ulazu u reciklažno dvorište mora biti istaknuta oznaka koja mora sadržavati sljedeće podatke:

RECIKLAŽNO DVORIŠTE
SKRAĆENI NAZIV TRGOVAČKOG DRUŠTVA ILI OBRTA
BROJ UPISA U OČEVIDNIK RECIKLAŽNIH DVORIŠTA
RADNO VRIJEME

2. Mora biti opremljeno odgovarajućom vagom.
3. Mora biti opremljeno video nadzorom ukoliko se u reciklažnom dvorištu obavlja trgovanje otpadom.
4. Mora biti onemogućeno istjecanje oborinske vode koja je došla u doticaj s otpadom na tlo, vode, podzemne vode i more.
5. Građevina mora imati podnu površinu otpornu na djelovanje otpada.
6. Ovlaštenim osobama mora biti onemogućen pristup otpadu
7. Na vidljivom i pristupačnom mjestu obavljanja tehnološkog procesa moraju biti postavljene upute za rad.
8. Građevina mora biti opremljena s opremom i sredstvima za čišćenje rasutog i razlivenog otpada ovisno o kemijskim i fizikalnim svojstvima otpada.
9. Ukoliko se u reciklažnom dvorištu gospodari opasnim otpadom potrebno je da je građevina natkrivena i da je onemogućen dotok oborinskih voda na otpad.
10. Tehnološki proces skladištenja otpada mora se obavljati na način da se otpad skladišti odvojeno po svojstvu, vrsti i agregatnom stanju.

⁶ Člankom 55., stavkom 2, navedeno je da će do 1. siječnja. 2020. Republika Hrvatska putem nadležnih tijela osigurati pripremu za ponovnu uporabu, recikliranje i druge načine materijalne uporabe, uključujući postupke zatrpavanja i nasipavanja, u kojima se otpad koristi kao zamjena za druge materijale, neopasnog građevnog otpada, isključujući materijal iz prirode utvrđen ključnim brojem 17 05 04 – zemlja i kamenje koji nisu navedeni pod 17 05 03, u minimalnom udjelu od 70% mase otpada.

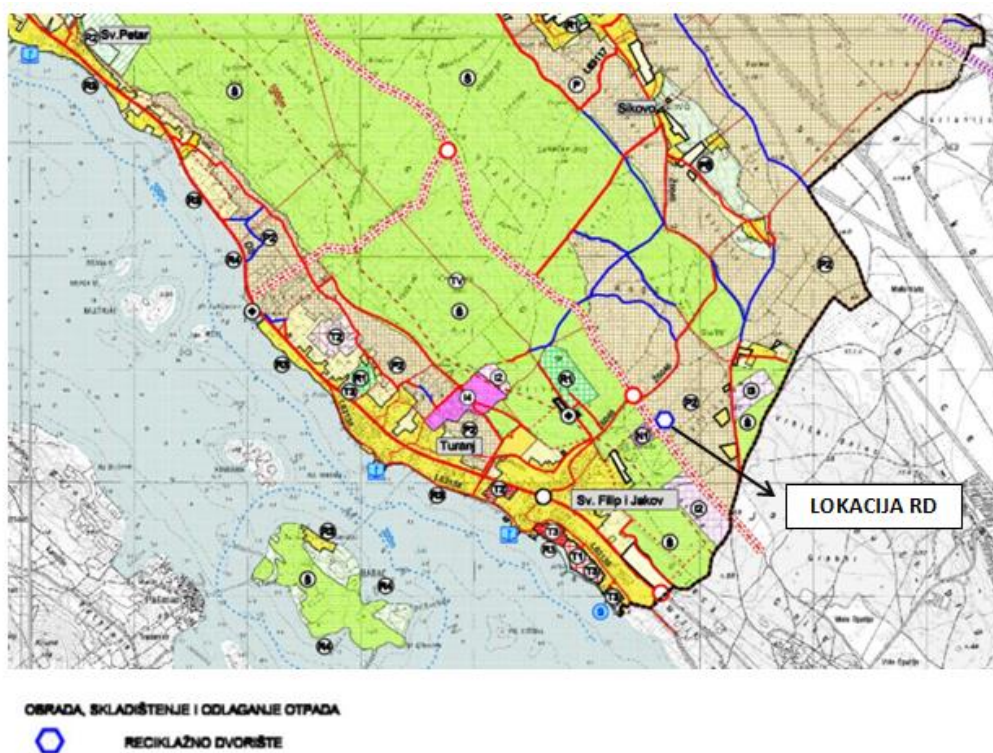
Do tog datuma, građevini otpad prikupljen u reciklažnom dvorištu odvezio bi se CGO gdje se može oporabiti.

11. Skladište u kojem se obavlja tehnološki proces skladištenja opasnog otpada mora biti pod neprekinutim nadzorom.
12. Skladište u kojem se obavlja tehnološki proces skladištenja otpada mora biti opremljeno primarnim spremnicima za skladištenje otpada koji moraju biti:
 - a. Izrađeni od materijala otpornog na djelovanje uskladištenog otpada,
 - b. Izrađeni na način koji omogućava sigurno punjenje, pražnjenje, odzračivanje, uzimanje uzoraka te po potrebi osigurati nepropusno zatvaranje.

Sukladno članku 179. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, JLS je dužna u dokumentima prostornog uređenja odrediti područja za građenje građevina za gospodarenje otpadom (reciklažnog dvorišta) u roku od godinu dana od stupanja na snagu ZoOGO.

Općina Sv. Filip i Jakov svojim je prostornim planom odredila lokaciju za uspostavu reciklažnog dvorišta. Trenutno se na lokaciji reciklažnog dvorišta nalazi „divlje odlagalište otpada“. Lokacija reciklažnog dvorišta prikazana je na sljedećoj slici.

Slika 11: Lokacija reciklažnog dvorišta na području Općine Sv. Filip i Jakov

Reciklažno dvorište potrebno je izgraditi sukladno pozitivnim zakonskim propisima kojima se regulira građenje, a posebice sukladno Zakonu o gradnji (NN 153/13).

Uspostavom gore opisanog cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, zajedno sa navedenim kapacitetima za postupanje sa otpadom omogućiti će adekvatno postupanje sa svim vrstama otpada koje se na području Općine generiraju.

4.3. STATUS SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM

Na području Općine Sv. Filip i Jakov ne postoje neusklađena odlagališta otpada.

5. OTPADOM ONEČIŠĆENE LOKACIJE

Nelegalno zbrinjavanje otpada ili nastajanje „divljih odlagališta“ znači odlaganje otpada na javne ili privatne površine bez potrebnih zakonom propisanih uvjeta i dozvola. Nedoovoljeno je odlagati otpad na ulicama, travnjacima, parkovima stazama, vodnim putovima i drugim mjestima koja za to nisu predviđena.

Uzroci nastajanja „divljih odlagališta“:

- Nedostatna obaviještenost lokanog stanovništva i javnosti uopće o posljedicama ilegalnog odlaganja otpada;
- Ušteda vremena i truda koje zahtjeva legalno zbrinjavanje (posebno vrijedi za glomazan, elektronički, građevinski i sl. otpad);
- Nedostupnost odnosno velika udaljenost legalnih odlagališta odnosno reciklažnih dvorišta;
- Nedostupnost informacija o sustavu i mogućnostima prikupljanja i zbrinjavanja pojedinih vrsta otpada;
- Nepravovremena priprema (iznošenje) otpada za sakupljanje radi neinformiranosti ili spriječenosti ili selidbe;

Posljedice na okoliš i ljudsko zdravlje „divljih odlagališta“ su:

- Štetni utjecaji „divljih odlagališta“ na izvore vode i kvalitetu vode uključuje začepljenje vodenih tokova te posljedično nastajanje poplavina; Onečišćenje površinskih i podzemnih voda kemikalijama štetnim ne samo za okolinu već za ljudsko zdravlje.
- Rizik za ljudsko zdravlje predstavlja i opasnost od ozljede oštrim predmetima, pojava glodavaca, potencijalno širenje bolesti (virus zapadnog nila, encefalitis, Denge vrućica, malarija) koje prenose komarci kojima je olakšano razmnožavanje u vodi koja se zadržava u otpadu npr. starim gumama.
- Možda najvažnija komponenta nastanka ilegalnog odlagališta je kontinuirano obezvrjeđivanje okoliša koje za posljedicu ima neminovno ekonomsku deprecijaciju zemljišta i smanjen gospodarski razvoj. Ekonomske posljedice stvaranja „divljih odlagališta“ uključuju: smanjenu vrijednost nekretnina te porast poreza i prireza zajednice radi troškova sanacije odlagališta. Radi navedenog smanjuje se atraktivnost lokaliteta za život pa se posljedično narušava i demografska struktura.
- Sanacija „divljih odlagališta“ troši novac poreznih obveznika i troši sredstva budžeta lokane zajednice koja bi se u protivnom mogla uložiti u sanaciju lokalnih cesta, izgradnju vrtića i škola, bolju zdravstvenu uslugu i slično.
- Trovanje i širenje bolesti putem ptica, pasa i mačaka.
- Okupljanje pasa litalica koji se udružuju u čopore i/ili divljih životinja.
- Efekt domina ilegalnog odlaganja otpada (jedna vrećica uskoro narasta u brdo otpada).

Kontrola ilegalnog odlaganja kao praksa upravljanja uključuje korištenje sustava obrazovanja radi upoznavanja građana i tvrtki na koji način ilegalno odlaganje otpada utječe na zagađenje površinskih i drugih voda. Kroz lociranje i ispravljanje prakse i navika ilegalnog odlaganja korektivnim i obrazovnim mjerama biti će spriječeni mnogi rizici povezani sa javnom sigurnošću te kvalitetom pitke i površinske vode.

Može se pojaviti nekoliko tipova ilegalnog odlaganja; najčešće se pojavljuje otvoreno odlaganje – ilegalno odlaganje komercijalnog, industrijskog ili komunalnog otpada iz poslovnih ili rezidencijalnih objekata, kuća za odmor te u ruralnim dijelovima u blizini cesta ili pruga. Ova vrsta ilegalnog odlaganja nastaje radi izbjegavanja plaćanja komunalnih naknada i naknada za odvoz posebnog otpada ili uštede vremena i truda koje zahtjeva odvoz otpada na uređena odlagališta ili u reciklažno dvorište.

Programi kontrole ilegalnog odlaganja fokusirani su na sudjelovanje zajednice i ciljanu provedbu mjera radi eliminacije prakse stvaranja i korištenja „divljih deponija“. Ključ uspjeha nalazi se u podizanju svijesti javnosti o problemu ilegalnih odlagališta te vezanim implikacijama. Programi kontrole ilegalnih odlagališta sastoje se od kombinacije obrazovanja javnosti, sudjelovanja javnosti, saniranja lokacija, održavanja lokacija te mjera provedbe zakona koji se odnose na ilegalno odlaganje. Neka od pitanja koja trebaju biti razmotrena kod izrade programa kontrole jesu:

- lokacija kontinuirane aktivnosti ilegalnog odlaganja,
- tipovi otpada koji su odloženi ilegalno i profil osoba koje odlažu otpad na „divlja odlagališta“,
- mogući razlozi koji leže iza ilegalnog odlaganja kao što su previsoke naknade, restriktivan sustav odvoza komunalnog otpada, neefektivni programi recikliranja,
- prethodne sustave obrazovanja i informiranja te prošle programe sanacije,
- trenutne programe kontrole te lokalne pravilnike i odluke koje se bave ovim problemom,
- može postojati potreba za dodatnim izvorom prihoda i financiranja za uspješnu provedbu programa kontrole,
- učinkoviti programi sprječavanja nastajanja „divljih odlagališta“ koriste prakse koje educiraju i uključuju zajednicu, lokalne tvrtke i industriju, izabrane zastupnike u tijelima samouprave.

Tipičan sastav ilegalno odloženog otpada:

- Gume.
- Vrećice sa smećem iz kućanstava koje mogu sadržavati opasan otpad u obliku boja i lakova, motornog ulja te sredstava za čišćenje kao npr. varikina, hidrogen, konzervansi, solna kiselina te amonijak. Pelene za jednokratnu upotrebu također predstavljaju ozbiljnu opasnost po zdravlje.
- Bijela tehnika i elektronički uređaji: hladionici i zamrzivači, mašine i sušilice za pranje veša, mašine za pranje suđa, bojleri i slično.
- Glomazan otpad: namještaj, televizori, tepisi i sl.

- Motorna vozila i njihovi dijelovi uključujući rezervoare za gorivo, dijelovi vozila, uljni filtri, akumulatori i sl.
- Građevinski otpad kao na primjer komadi betona, sanitarija, stolarija opeke armaturno željezo, alat, i sl.
- Biorazgradivi otpad: lišće, božićna drvca, trava i granje itd.
- Ukradena dobra.

ČIMBENICI KOJI POGODUJU STVARANJU „DIVLJIH ODLAGALIŠTA“

PRISTUP LEGALNOM ODLAGALIŠTU

Ukoliko zajednica ima ograničeni pristup legalnom odlaganju otpada i recikliranju, bilo da je on skup ili udaljen nastati će problem ilegalnog odlaganja otpada. Povrh toga, takve urbane sredine imaju velik broj najmoprimaca koji uglavnom imaju manji osjećaj odgovornosti za zajednicu i svoju okolinu od stalnih rezidenata dok vlasnici stanova sporije reaguju na probleme. Sličan je problem sa „vikendaškim“ naseljima i turističkim odredištima.

Stanovnici ruralnih područja, gdje je ilegalno odlaganje učestala praksa, imaju poteškoće sa promjenom ustaljenih navika, možda nisu upoznati sa zakonima niti imaju informacije o štetnosti takve prakse.

FIZIČKE KARAKTERISTIKE

U ruralnim područjima ilegalno odlaganje otpada događa se na izoliranim i udaljenim mjestima kojima se relativno lako može prići. U urbanim područjima lokacije kao što su napuštene zgrade, prazne površine, nekorištene tvornice i udaljenija područja „mame“ ilegalne odlagatelje budući da su šanse da budu viđeni ili prijavljeni smanjene.

Druga područja uključuju slabo osvijetljena mjesta uz ceste i pruge, reciklažna dvorišta i kontejnere za papir, staklo i ostalo. Iz sitog razloga mete ilegalnog ostavljanja otpada su i šume, šumarci, ledine, polja te rubna gradska područja. U tim područjima rijedak je nadzor policije i komunalnih redara što doprinosi problemu.

NEDOSTATAK LAKO PRISTUPNOG I POVOLJNOG SUSTAVA ODVOZA OTPADA I PROGRAMA RECIKLIRANJA

Područja bez redovitog te povoljnog sustava odvoza otpada i recikliranja u praksi imaju više problema sa nastankom ilegalnih odlagališta. Otpad kojemu nije dozvoljen odvoz na legalna odlagališta kao što je bio-otpad, uređaji koji sadrže freone, stare gume, akumulatori i baterije biti će bačeni na „divlje odlagalište“ ukoliko ne postoji pristupačan sustav prikupljanja i odvoza koji bi ih zbrinuo na adekvatan način.

NEDOSTATAK PROVEDBE ZAKONA I PROPISA

Ilegalno odlaganje otpada je problem u mnogim područjima gdje ne postoji efikasna provedba zakona i propisa koji zabranjuju ilegalno deponiranje i spaljivanje otpada. Obje su

radnje zabranjene, međutim u sustavu prioriteta otpad je često zanemarena kategorija. Ilegalno odlaganje otpada je često teško dokazivo. Također su kazne za ilegalno odlaganje manje od troškova legalnog odlaganja pojedinih vrsta otpada.

Uvriježeno je mišljenje da su zakoni o ilegalnom otpadu nedostatni. Međutim, općenito, zakoni su uglavnom kvalitetni i sveobuhvatni. U slučaju ilegalnog odlaganja daleko veći problem od zakona je njegova provedba te visina kazni.

5.1. CILJEVI I MJERE ZA SPRJEČAVANJE NASTANKA „DIVLJIH ODLAGALIŠTA“

Zakonska obveza jedinica lokalne samouprave je da tako odbačen otpad ukloni i propisno zbrine, o vlastitom trošku ili trošku osobe koja je taj otpad nepropisno odbacila. Kako bi se spriječila daljnja devastacija prostora kroz nastajanje novih i povećanje količina odbačenog otpada na postojećim divljim odlagalištima ZoOGO predlaže sljedeće mjere i obveze jedinici lokalne samouprave:

- Educirati sve subjekte o načinu gospodarenja otpadom.
- Uspostaviti sustav za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu.
- Uspostaviti sustav za evidentiranja lokacija odbačenog otpada⁷
- Povećati mjere kontrole i nadzora putem komunalnih redara, te izricati mandatne kazne osobama koje se ne pridržavaju Odluka o komunalnom redu.
- Podnositi prijave protiv osoba koje donose otpad i onečišćuju lokacije koje nisu predviđene za odlaganje otpada.
- Surađivati i obavješćivati⁸ tijela područne (regionalne) samouprave radi bolje kontrole tokova svih kategorija otpada.

⁷ Jedinica lokalne samouprave dužna je podatke mjesečno unositi u mrežnu aplikaciju sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada.

⁸ Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je izvješće o lokacijama i količinama odbačenog otpada, troškovima uklanjanja odbačenog otpada i provedbi mjera podnijeti predstavničkom tijelu te jedinice do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu. Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je, temeljem izvješća, donijeti odluku o provedbi posebnih mjera sprječavanja odbacivanja otpada u odnosu na lokacije na kojima je u više navrata utvrđeno nepropisno odbacivanje otpada.

5.2. LOKACIJE „DIVLJIH ODLAGALIŠTA“ NA PODRUČJU OPĆINE SV. FILIP I JAKOV

Jedan od problema koji je nastao kao posljedica neadekvatnog sustava gospodarenja otpadom u prošlosti svakako jesu „divlja odlagališta“ ili neuređena odlagališta otpada. Divlja odlagališta na području Općine Sv. Filip i Jakov mahom su nastala odbacivanjem pretežito miješanog komunalnog, glomaznog i građevnog otpada.

Sljedećom tabelom iznijet je popis „divljih odlagališta“ na području Općine Sv. Filip i Jakov.

Tabela 9: Divlja odlagališta na području Općine Sv. Filip i Jakov

R.BR.	LOKACIJA	ZEMLJOPISNE KOORDINATE	PROCIJENJENA KOLIČINA OTPADA	VRSTA OTPADA
1.	Sveti Filip i Jakov – k.o. Filipjakov, k.č. 2940, 2931, 2932, 2933, 2939	N: 43°58'7,93" E: 15°26'22,46"	150 m ³	Miješani komunalni otpad, građevni otpad, krupni (glomazni) otpad, otpadne gume
2.	Turanj – k.o. Turanj, k.č. 1994/1	N: 43°58'13,60" E: 15°25'20,31"	50 m ³	Miješani komunalni otpad, građevni otpad, krupni (glomazni) otpad
3.	Sikovo – k.o. Turanj, k.č. 3190	N: 43°59'59,60" E: 15°25'24,57"	30 m ³	Miješani komunalni otpad, građevni otpad, krupni (glomazni) otpad
4.	Sv. Petar – k.o. Turanj, k.č. 215/1	N: 44°0'11,54" E: 15°22'24,64"	15 m ³	Miješani komunalni otpad, građevni otpad, krupni (glomazni) otpad

Slika 12: Ortofoto prikaz lokacija "divljih odlagališta" na području Općine Sv. Filip i Jakov

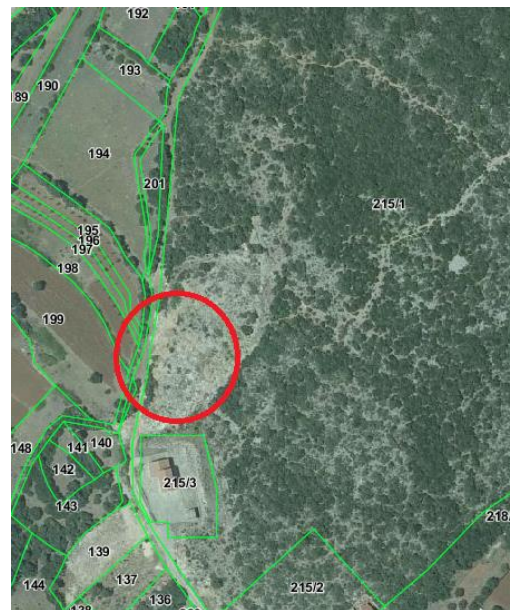

SV. FILIP I JAKOV

TURANJ

SIKOVO

SV. PETAR

Slika 13: Fotografije "divljih odlagališta" na području Općine Sv. Filip i Jakov

SV. FILIP I JAKOV

TURANJ

SIKOVO

SV. PETAR

Redoslijed aktivnosti sanacije „divljih odlagališta“ i otpadom onečišćenog okoliša

Aktivnosti nužne za provedbu sanacijskog postupka treba voditi prema niže danom redoslijedu:

1. Izrada Programa sanacije „divljeg odlagališta“.
2. Izvlačenje, utovar i transport otpada na odlagalište
3. Uredno vođenje dokumentacije o sanacijskom postupku: dnevnik radova, ispunjavanje Pratećih listova za otpad, primitku otpada na službeno odlagalište i sl.
4. Hortikulturno uređenje saniranog prostora divljeg odlagališta, odnosno dovođenje prostora u prvobitno stanje.
5. Postavljanje oznaka o zabrani odlaganja otpada na lokacijama.
6. Povremeni nadzor na lokaciji s ciljem sprječavanja ponovnog odlaganja otpada od strane lokalnog stanovništva.

Većina evidentiranih lokacija pristupna je kako ljudstvu, tako i strojevima. Iz tog razloga ne definiraju se strogi prioriteti sanacije pojedinačnih lokaliteta. Predloženi redoslijed rezultat je

analize pristupačnosti terena, količina odloženog otpada, te sukladno tome i ukupna cijena sanacije pojedine lokacije. U sljedećoj tabeli (*Tabela 10*) prikazan je redosljed sanacije otpadom onečišćenog zemljišta na području Općine Sv. Filip i Jakov s naznačenim kriterijima odabira te ukupnom procijenjenom cijenom sanacije.

Tabela 10: Redosljed sanacije „divljih odlagališta“

REDOSLIJED SANACIJE	EVIDENTIRANO NEUREĐENO ODLAGALIŠTE	KOLIČINA ODLOŽENOG OTPADA (m ³)	METODA SANACIJE	PROCJENA TROŠKOVA (HRK)
1	SVETI FILIP I JAKOV	150	RUČNO/STROJNO	120.000,00
2	TURANJ	50	RUČNO/STROJNO	40.000,00
3	SIKOVO	30	RUČNO/STROJNO	30.000,00
4	SV. PETAR	15	RUČNO/STROJNO	10.000,00
	UKUPNO	245	RUČNO/STROJNO	200.000,00

6. MJERE POTREBNE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA

Prioritet cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je sprječavanje nastanka otpada. Za pojam „izbjegavanje otpada“ postoji više definicija. Jedna od njih, izbjegavanje otpada definira kao skup mjera koje dovode do toga da se kod proizvodnje i potrošnje stvara manje otpada ili uopće otpad ne nastaje. Pojam smanjenja količina otpada može se definirati kao zbroj svih mjera kojima se u procesima proizvodnje, potrošnje robe, pakiranja i korištenja postiže smanjenje i/ili potpuno izbjegavanje otpada tj. kojima se postiže proizvodnja otpada koji se može obraditi i/ili ponovno upotrijebiti.

Mjere za izbjegavanje i smanjenje nastanka otpada još uvijek nisu, u potpunosti, prisutne u postojećem sustavu gospodarenja otpadom Općine Sv. Filip i Jakov. Za početak treba pristupiti odvojenom prikupljanju otpada, no za značajnije smanjenje količina otpada trebati će dulje vrijeme i disciplinirano pridržavanje svih predviđenih mjera za izbjegavanje nastanka otpada i u cijelosti mjera gospodarenja otpadom. Također, uspješnost implementiranih mjera uvelike ovisi i o uspostavi sustava gospodarenja otpadom na županijskom nivou. Nadalje, tok građevnog otpada do danas nije u potpunosti definiran, te posljedično proveden, što rezultira pojavom značajnog broja divljih odlagališta otpada.

Korištenjem pogodnih načina proizvodnje i obrade, uvođenjem na tržište „povoljnih“ vrsta proizvoda te svjesnim ponašanjem krajnjih potrošača, smanjiti će se količine i štetnost otpada koje bi trebalo obraditi i/ili odložiti. Učinkovita primjena mjera za izbjegavanje i smanjenje nastanka otpada na području Općine znači ujedno i osjetno smanjenje priliva otpada na postojeće odlagalište odnosno u budući centar za gospodarenje otpadom.

Smanjenje količina otpada može se postići na više načina, a najvažniji su:

- ✓ *sprječavanje nastajanja pojedinih vrsta i količina otpada,*
- ✓ *sprječavanje da se u proizvod za tržište ugrađuju štetni sastojci,*
- ✓ *sprječavanje miješanja raznih vrsta materijala pri proizvodnji novih roba za tržište koji onemogućava da se otpadni materijal koristi za ponovnu uporabu.*

Suština izbjegavanja nastanka otpada je: "Najbolji otpad je onaj, koji uopće ne nastane". To podrazumijeva da otpad koji se izbjegne ne oštećuje čovjekovo zdravlje i okoliš i ne troše se sredstva za njegovu obradu i/ili odlaganje.

Korištenjem pogodnih načina proizvodnje i obrade, uvođenjem na tržište "povoljnih" vrsta proizvoda te ekološki svjesnim ponašanjem krajnjih potrošača, smanjiti će se količine i štetnost otpada koje bi trebalo obraditi i/ili odložiti. U okviru tehničkih i gospodarstvenih mogućnosti treba:

- robu tako oblikovati, proizvoditi i prerađivati da se ostatne tvari mogu maksimalno ponovno iskoristavati,
- načine prodaje novih proizvoda i preuzimanja iskorištenih proizvoda regulirati tako, da se količina otpada kod krajnjih potrošača stvara u što manjem obimu,
- proizvode tako upotrebljavati da nakon njihove primjene ostaje što manje štetnih tvari,
- proizvode tako upotrebljavati da nastaje što manje otpada.

Osnovne mjere izbjegavanja otpada mogu se taksativno svesti na:

Izbjegavanje otpada u proizvodnji

- razvojem tehnologije koja ne stvara otpad
- otpad vraćati u vlastitu proizvodnju
- otpad upućivati na recikliranje i koristiti u drugim proizvodnim procesima
- proizvoditi robu koja nakon upotrebe ima manje otpada kojeg treba obraditi pri proizvodnji za tržište izbjegavati oblikovanje proizvoda s pretjeranom količinom i štetnosti otpada
- proizvod na tržište davati u najnužnijoj ambalaži
- proizvode ne pakirati u ambalažu koja služi za jednokratnu upotrebu, a nakon toga se odbacuje kao otpad

Ponašanje potrošača

- da ne kupuju proizvode koji se ne mogu reciklirati,
- da pri kupovanju izbjegavaju robu u jednokratnoj ambalaži, odnosno da pri kupovanju robe preferiraju povratnu ambalažu,
- da smanje korištenje plastičnih vrećica i slične ambalaže i dr.

Edukacija

- koristiti medije i obrazovne institucije za edukaciju proizvođača i potrošača o
- mogućim načinima izbjegavanja nastanka otpada i/ili njegovog mogućeg smanjenja,
- stimulacija i kažnjavanje.

Primarna reciklaža temelji se na odvojenom sakupljanju iskoristivih otpadnih tvari na mjestu nastanka otpada.

Odvojeno sakupljanje pojedinih vrsta otpada (npr. autoguma, lijekova, ulja, ee-otpada, građevnog otpada, akumulatora, i lako biorazgradivog otpada, papira, starih automobila, stakla, metalne i plastične ambalaže i dr.) dugoročno jamče kvalitetnu reciklažu. To je dinamički sustav koji se stalno nadopunjuje.

6.1. IZOBRAZNO INFORMATIVNE AKTIVNOSTI

Uspjeh i realizacija svih zadanih ciljeva gospodarenja otpadom značajno ovisi o informiranosti i kontinuiranom obrazovanju svih učesnika u procesu stvaranja i gospodarenja otpadom. Stoga je nužno kontinuirano informiranje i obrazovanje svih sudionika u procesu odvojenog prikupljanja komunalnog otpada. Sustavno informiranje javnosti o aktivnostima o načinima i važnosti primarne reciklaže potrebno je obavljati putem pisanih medija, radija i televizije. ZoOGO, člankom 39., propisane su obaveze JLS vezane uz provedbu izobrazno – informativnih aktivnosti.

Članak 39.

(1) Jedinica lokalne samouprave dužna je o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio.

(2) Jedinica lokalne samouprave dužna je u sklopu mrežne stranice uspostaviti i ažurno održavati mrežne stranice s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području.

(3) Prioritetno područje izobrazno-informativnih aktivnosti gospodarenja otpadom i sadržaj obveznih informacija na godišnjoj razini u svezi gospodarenja otpadom propisuje ministar nputkom.

(4) Obvezne informacije koje se objavljuju na mrežnoj stranici jedinice lokalne samouprave propisane su pravilnikom iz članka 137. stavka 8. Zakona.

(5) Izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti sastavni je dio godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.

Kod svih sudionika gdje se generira miješani komunalni otpad potrebno je izbjegavanje nastanka otpada nametnuti kao dugoročnu i djelotvornu mjeru zaštite okoliša. Posebne mjere za izbjegavanje i smanjenje količine otpada iz Strategije primjenjive na Općinu Sv. Filip i Jakov obzirom na pravnu odgovornost glede gospodarenja s otpadom su sljedeće:

- edukacija javnosti, stručnjaka i upravnih struktura Općine za rješavanje problema gospodarenja otpadom,
- poticanje aktivne suradnje s ekološkim udrugama i svim zainteresiranim pravnim i fizičkim osobama na implementaciji mjera i kontroli provedbe mjera za izbjegavanje i smanjenje količine otpada,
- osnovne informacije o mogućnostima izbjegavanja i smanjenja otpada pružiti u svim komunikacijskim sredstvima i dokumentima (radio, TV, novine), na panoima, vozilima, u reciklažnim dvorištima, „zelenim otocima“, itd.,
- uvesti „otvoreni telefon“ za komunikaciju s građanima i izraditi informativne web stranice i/ili korištenje institucije Zelenog telefona i njegove postojeće infrastrukture,
- kreirati informacije, ekološke poruke i savjete s ciljem edukacije građana (ciljnih skupina) te poticati na pravilno gospodarenje otpadom,

- izraditi edukacijski i promidžbeni materijal za pojedine programe (papir, staklo, biootpad, ostatni otpad, divlja odlagališta i dr.),
- istraživati javno mišljenje o poznavanju sustava gospodarenja otpadom i zaštiti okoliša općenito,
- oglašavati postojanje, lokaciju i uporabu eko-otoka te ostalih objekata za prihvat otpada na području Općine.

6.2. AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA

U svrhu ostvarenja cilja sprječavanja i smanjenja nastanka otpada, Općina Sv. Filip i Jakov može sukladno članku 40. ZoOGO provoditi godišnje akcije prikupljanja otpada.

Članak 40.

(1) Pravna i fizička osoba – obrtnik može, u suradnji s osobom koja posjeduje važeću dozvolu iz članka 86. ovoga Zakona za gospodarenje vrstom otpada koji će se prikupljati akcijom, organizirati akciju prikupljanja određenog otpada u svrhu provedbe sportskog, edukativnog, ekološkog ili humanitarnog sadržaja ako je ishodila suglasnost upravnog odjela jedinice lokalne samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša (u daljnjem tekstu: nadležni upravni odjel).

(2) Zahtjev za suglasnost iz stavka 1. ovoga članka podnosi se najmanje dva mjeseca prije početka akcije.

(3) Suglasnost iz stavka 1. ovoga članka određuje:

- 1. vrijeme trajanja akcije,*
- 2. vrstu otpada koji se prikuplja,*
- 3. način, uvjete i svrhu provedbe akcije,*
- 4. rok za dostavu izvješća o provedenoj akciji.*

(4) Suglasnost iz stavka 1. ovoga članka nije upravni akt.

(5) Osoba kojoj je izdana suglasnost iz stavka 1. ovoga članka dužna je osigurati predaju prikupljenog otpada akcijom osobi koja posjeduje važeću dozvolu iz članka 86. Zakona⁹.

(6) Nadležni upravni odjel će najkasnije mjesec dana prije početka akcije osigurati dostavu podataka o akciji u informacijski sustav gospodarenja otpadom.

(7) Trajanje akcije iz stavka 1. ovoga članka ograničeno je na najviše 30 dana.

(8) Osoba koja organizira akciju iz stavka 1. ovoga članka smatra se vlasnikom prikupljenog otpada tijekom trajanja akcije.

(9) Nadzor nad provedbom akcije iz stavka 1. ovoga članka prikupljanja otpada obavlja komunalni redar.

(10) Osoba koja organizira akciju obvezna je u roku osam dana od završetka akcije iz stavka 1. ovoga članka dostaviti nadležnom upravnom odjelu izvješće o provedenoj akciji.

⁹ Dozvola za gospodarenje otpadom.

(11) Nadležni upravni odjel dužan je dostaviti izvješće o provedenim akcijama iz stavka 1. ovoga članka na svojem području Agenciji do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

(12) Temeljem dostavljenih izvješća iz stavka 11. ovoga članka i stručne analize, Agencija izrađuje i na svojim mrežnim stranicama objavljuje godišnje izvješće o provedenim akcijama u Republici Hrvatskoj.

(13) Ako osoba iz stavka 5. ovoga članka organizira do dvije akcije prikupljanja određenog otpada u istoj kalendarskoj godini u dvije različite jedinice lokalne samouprave, ne smatra se da obavlja djelatnost gospodarenja otpadom.

7. OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA

Mjere za izbjegavanje i smanjenje nastanka otpada još uvijek nisu u potpunosti prisutne u postojećem sustavu gospodarenja otpadom Općine Sv. Filip i Jakov. Isto tako, ne postoji dovoljno komunalne infrastrukture (vezano za gospodarenje otpadom) za njihovu primjenu, a važeći propisi se samo djelomično ili neodgovarajuće primjenjuju. Za početak treba pristupiti odvojenom prikupljanju otpada, no za značajnije smanjenje količina otpada trebati će dulje vrijeme i disciplinirano pridržavanje svih predviđenih mjera za izbjegavanje nastanka otpada i u cijelosti mjera gospodarenja otpadom. Također, uspješnost implementiranih mjera uvelike ovisi i o uspostavi sustava gospodarenja otpadom na županijskom nivou.

Korištenjem pogodnih načina proizvodnje i obrade, uvođenjem na tržište „povoljnih“ vrsta proizvoda te ekološki svjesnim ponašanjem krajnjih potrošača, smanjiti će se količine i štetnost otpada koje bi trebalo obraditi i/ili odložiti. Učinkovita primjena mjera za izbjegavanje i smanjenje nastanka otpada na području Općine znači ujedno i osjetno smanjenje priliva otpada na postojeće odlagalište odnosno u buduću centar za gospodarenje otpadom.

Opće mjere za izbjegavanje nastanka i smanjenje količina generiranog otpada su univerzalne mjere koje se mogu primijeniti na bilo kojem području i za bilo koje vrste otpada. Kod svih sudionika gdje se generira miješani komunalni otpad potrebno je izbjegavanje nastanka otpada nametnuti kao dugoročnu i djelotvornu mjeru zaštite kakvoće okoliša.

OPĆE MJERE ZA IZBJEGAVANJE NASTANKA I SMANJENJE KOLIČINA GENERIRANOG OTPADA:

Opće mjere za izbjegavanje nastanka i smanjenje količina generiranog otpada u potrošnji:

- ne kupovati proizvode koji se ne mogu reciklirati, izbjegavati robu u jednokratnoj ambalaži, odnosno pri kupovanju preferirati povratnu ambalažu, smanjiti korištenje plastičnih vrećica i slične ambalaže i dr.,
- koristiti medije i obrazovne institucije za edukaciju proizvođača i potrošača o mogućim načinima izbjegavanja nastanka otpada i/ili njegovog mogućeg smanjenja,
- stimulirati kupovinu ekološki povoljnih proizvoda.

Unapređivanje sustava odvojenog skupljanja i recikliranja otpada:

- uspostaviti funkcionalne sustave skupljanja i recikliranja pojedinih komponenata komunalnog otpada (staklo, papir, plastika, metali, biorazgradivi otpad..)
- uvoditi sustave odvojenog skupljanja komunalnog otpada.

Donošenje Plana gospodarenja otpadom i striktna primjena zakonske regulative:

- razviti i izgraditi potrebnu infrastrukturu za praktičnu provedbu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom poštujući IVO koncept,

- za potrebnu infrastrukturu, građevine i postrojenja predvidjeti mjesta i osigurati njihovo unošenje u prostorne planove, urbanističke planove i detaljne planove uređenja,
- prilikom izdavanja potrebnih dozvola za gradnju infrastrukture i objekata u funkciji cjelovitog sustava gospodarenja otpadom voditi računa o tome da su isti usklađeni s novom zakonskom regulativom.

OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OPASNIM OTPADOM

- U sklopu reciklažnog dvorišta osigurati prihvat i privremeno skladištenje opasnog otpada. Zaprimiti otpad potrebno je razvrstati odvojeno po vrsti, svojstvu i agregatnom stanju u odgovarajućim spremnicima. Građevina u kojoj će se skladištiti opasan otpad mora biti natkrivena te mora biti onemogućen dotok oborinskih voda na otpad.
- U sklopu zelenih otoka osigurati zaseban spremnik za odvojeno prikupljanje starih baterija, te navedene spremnike postaviti u sklopu trgovina i radnih prostora javnih i uslužnih djelatnosti, a potom ih predati ovlaštenim pravnim osoba na daljnje zbrinjavanje.
- U sklopu ljekarni i zdravstvenih ustanova osigurati zasebne spremnike za odvojeno prikupljanje lijekova, a potom ih predati ovlaštenim pravnim osoba na daljnje zbrinjavanje.

OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA

Sukladno članku 28., stavku 3, ZoOGO, JLS dužna je sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno propisu kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada.

Člankom 53. istog zakona propisano je da se otpad koji je određen da se smatra posebnom kategorijom otpada mora odvajati na mjestu nastanka, odvojeno sakupljati i skladištiti u skladu s načinom propisanim propisom kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada. Do 31. siječnja, 2015. godine RH će putem nadležnih tijela osigurati odvojeno sakupljanje sljedećih vrsta otpada: papir, metal, plastika i staklo, električni i elektronički otpad, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpadna ulja, otpadni tekstil i obuća i medicinski otpad.

8. MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA

U svrhu sprječavanja nastanka otpada te primjene propisa i politike gospodarenja otpadom primjenjuje se red prvenstva gospodarenja otpadom. Uzimaju u obzir opća načela zaštite okoliša – načelo predostrožnosti i načelo održivosti, te tehničku izvedivosti i ekonomsku¹⁰ održivost, a u skladu s Europskim¹¹ smjernicama, postupanje s komunalnim otpadom i biorazgradivim komunalnim otpadom definirano je kroz odabranu tehnologiju krajnje obrade.

Kako je predhodno navedeno MBO postrojenje Centara za gospodarenjem otpadom temelji se na automatskoj separaciji frakcija otpada. Stoga ne postoji ekonomska opravdanost implementacije sustava odvojenog prikupljanja biološke frakcije iz miješanog komunalnog otpada u kućanstvima. Slijedom navedenog, za prikupljanje miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada na području Općine Sv. Filip i Jakov potrebno je primijeniti sljedeće mjere:

- Osigurati izdvojeno prikupljanje miješanog komunalnog otpada putem odvojenih posuda u svakom kućanstvu.
- Osigurati redoviti odvoz miješanog komunalnog otpada korištenjem specijalnih vozila kojima će se spriječiti rasipanje otpada te širenje neugodnih mirisa.
- Osigurati kućne kompostere za građane koji žele biorazgradivi otpad kompostirati na razini kućanstva, te građane educirati i savjetovati pisanim materijalima o načinu kompostiranja.
- Osigurati javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada putem spremnika od pojedinih korisnika i prijevoz tog otpada do ovlaštene osobe za obradu tog otpada.
- Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je donijeti Odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada (u daljnjem tekstu Odluka), a sve sukladno članku 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13).

Odluka sadrži:

- kriterij obračuna količine otpada,
- standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada,
- najmanju učestalost odvoza otpada prema područjima,
- obračunska razdoblja kroz kalendarsku godinu,
- područje pružanja javne usluge,
- odredbe propisane uredbom o načinu gospodarenja komunalnim otpadom¹²,

¹⁰ Republika Hrvatska mjerama potiče visoko kvalitetno recikliranje kako bi se postigli nužni standardi kvalitete u pojedinim sektorima recikliranja, te se otpad treba odvojeno sakupljati kad je to prikladno i izvedivo uzevši u obzir tehničke, okolišne i ekonomske uvjete.

¹¹ Članak 5. Direktive 1999/31/EC i članak 28.stavak 5. Direktive 2008/98/EC.

¹² Sukladno članku 182. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13), Vlada će uredbu donijeti u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13)

- opće uvjete ugovora sa korisnicima.

Po donošenju Odluke predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je istu bez odlaganja dostaviti Ministarstvu i objaviti u službenom glasilu i na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave.

Osim navedenih mjera potrebno je provoditi i mjere za izbjegavanje i smanjenje nastajanja komunalnog otpada u kućanstvima te iz javnih i uslužnih djelatnosti.

MJERE ZA IZBJEGAVANJE I SMANJENJE NASTAJANJA KOMUNALNOG OTPADA U KUĆANSTVIMA

Područja na kojima se najkonkretnije mogu primijeniti mjere za izbjegavanje otpada su smanjivanje dobara za uporabu i potrošnju, orijentacija na izbjegavanje upotrebe štetnih tvari i vođenje kućanstva u smislu izbjegavanja nastanka suvišnog otpada.

Konkretne mjere koje se u svakom kućanstvu mogu primijeniti su sljedeće:

- Izbjegavati suvišnu papirnu i kartonsku ambalažu, jer se npr. tekući napitci mogu uzimati u povratnim bocama (npr. staklene boce).
- Ponovna uporaba ambalaže (boca, vrećica).
- Kupovati hranu, higijenska sredstva i sredstva za čišćenje u velikim pakiranjima.
- Treba izbjegavati kupnju proizvoda za jednokratnu upotrebu, tj. onih proizvoda koji se nedugo nakon upotrebe bacaju (papirnate čaše, tanjuri, pribor, salvete).
- Izbjegavati korištenje folija na način da se npr. za namirnice koriste posude koje se mogu zatvoriti. Izbjegavati kupnju lako pokvarljivih namirnica.
- Izbjegavati suvišno kupovanje konzervirane hrane koja donosi velike količine otpada. Umjesto toga kupovati svježe namirnice.
- Ukoliko mogućnosti dopuštaju, organsku hranu kompostirati u malim kompostnim jedinicama koje se mogu smjestiti ili na balkonu ili okućnici.
- Stare stvari (npr. roba, uređaji) ne bacati već prodati ili pokloniti. Isto tako pri kupnji istih voditi računa o trajnosti i njihovoj reciklabilnosti.
- Kupovati kvalitetne proizvode koji se mogu reparirati tj., popraviti i koji troše manje energije (struja, voda)

MJERE ZA IZBJEGAVANJE I SMANJENJE NASTAJANJA KOMUNALNOG OTPADA IZ JAVNIH I USLUŽNIH DJELATNOSTI

Komunalni otpad iz javnih i uslužnih djelatnosti podrazumijeva otpad iz administracije u Gradskim službama, bankama, poslovnim uredima, školama, socijalne i ostale državne i županijske službe, ugostiteljstvo, kantine, bolnice itd. Kod svih mjera za izbjegavanje otpada principijelno se radi o uvođenju štedljivosti u potrošnji materijalnih dobara.

- U općinskim, županijskim i ostalim državnim službama koristiti uredske materijale u količini primjerenoj za obavljanje poslova (uredsko pokućstvo, pisači pribori, papiri, ljepila, razni plastični proizvodi itd.), te iste nakon uporabe odvojeno prikupljati i vraćati ovlaštenim obrađivačima.
- U školama i ustanovama omogućiti reciklažu, posebice papira koji se pojavljuje u najvećim količina te koristiti namještaje i opremu s dužim vijekom trajanja.
- U ugostiteljskim radnjama izbjegavati ponudu namirnica u malim pakiranjima, ne koristiti piće u nepovratnim bocama i ne koristiti jednokratni pribor za jelo. Također izbjegavati korištenje papirnatih maramica i ubrusa.
- U zdravstvenim ustanovama smanjiti korištenje jednokratno upotrebljivih proizvoda, osim u slučaju kada to zahtijevaju drugi zdravstveni i higijenski razlozi.

Korištenjem pogodnih načina proizvodnje i obrade, uvođenjem na tržište „povoljnih“ vrsta proizvoda te ekološki svjesnim ponašanjem krajnjih potrošača, smanjiti će se količine i štetnost otpada koje bi trebalo obraditi i/ili odložiti. Učinkovita primjena mjera za izbjegavanje i smanjenje nastanka otpada na području Općine znači ujedno i osjetno smanjenje priliva otpada na postojeće odlagalište odnosno u budući centar za gospodarenje otpadom.

9. MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG KOMUNALNOG OTPADA

Glavnu ulogu u uređenom cjelovitom sustavu gospodarenja komunalnim otpadom ima odvojeno prikupljanje korisnih komponenti na mjestu nastanka i njihova uporaba. Na taj način se izravno utječe na izbjegavanje i smanjenje količina komunalnog otpada. Sukladno ZoOGO recikliranje se definira kao svaki postupak uporabe, uključujući ponovnu preradu organskog materijala, kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari za izvornu ili drugu svrhu osim uporabe otpada u energetske svrhe, odnosno prerade u materijal koji se koristi kao gorivo ili materijal za zatrpavanje.

Mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i pla na području Općine provest će se nadogradnjom elemenata za odvojeno prikupljanje navedenih vrsta otpada postavljanjem dodatnih posuda u svakom kućanstvu, uspostavljanjem eko – otoka i uspostavljanjem reciklažnog dvorišta. Krupni (glomazni) otpad prikupljat će se osim u reciklažnom dvorištu i putem spremnika većeg kapaciteta postavljenim na unaprijed određenim lokacijama. Potrebno je osigurati redovito pražnjenje svih spremnika.

1. IZDVAJANJE OTPADA NA MJESTU NASTANKA

Izdvajanje otpada na mjestu nastanka, prije mogućeg miješanja s ostalim komponentama komunalnog otpada naziva se primarna reciklaža. *In situ* reciklaža je izdvajanje iskoristivih dijelova otpada na samom mjestu nastajanja, tj. stanovnici sami sortiraju u posebnim spremnicima ili vrećama, ili donose na posebne platoe kao što su eko – otoci, sabirna mjesta, transfer stanice ili pak reciklažna dvorišta. Ovaj način odvojenog skupljanja otpada na mjestu nastanka ima niz prednosti jer se odvija u neposrednoj blizini nastanka otpada, smanjuje se kontaminacija životnog prostora, sirovine su kvalitetnije jer imaju manje nečistoća, reduciraju se troškovi transporta i odlaganja, prikupljeni materijali se mogu direktno plasirati na uporabu i reciklažu.

Zahtjevi koji se javljaju kod izdvajanja otpada na mjestu nastanka su sljedeći:

- osigurati kapitalne investicije u potrebnu opremu i objekte,
- osigurati osposobljeno i kvalificirano osoblje za vođenje sustava,
- redovito odražavati opremu (i po potrebi zamjena),
- osigurati prostor za odlaganje neupotrebljivih dijelova otpadnih materijala,
- vršiti kontrolu kakvoće izdvojenih reciklabilnih materijala.

Mjesta nastanka komunalnog otpada su uglavnom domaćinstva, te javne i uslužne djelatnosti u kojima nastaju znatne količine tzv. opasnih materijala. Stoga primarna reciklaža zauzima posebno mjesto u IVO konceptu, jer osim izdvajanja korisnih podrazumijeva i izdvajanje nekih štetnih komponenti komunalnog otpada, kako bi se u konačnici smanjio štetan potencijal preostalog dijela komunalnog otpada koji se obrađuje i odlaže.

U suštini se može reći da se primarna reciklaža provodi iz razloga recikliranja i uporabe otpada, tj. zbog zaštite okoliša, ekonomske računice i potrebe zadovoljavanja zakonske

regulative. Kao što je navedeno, primarnom reciklažom se smanjuje količina ostatnog otpada za odlaganje a time i mogućnost onečišćenja okoliša.

Ekonomski razlozi koji proizlaze iz primarne reciklaže vezani su uz uštede na sirovinama i energiji na obradi polaznih sirovina. Ekonomski razlozi također se mogu sagledati u činjenici da manja količina otpada znači i manje troška za njegovu obradu/odlaganje.

Zakonska regulativa inzistira na što većoj primarnoj reciklaži, time i na recikliranju i uporabi otpada, kako bi se u prvom redu smanjio rastući pritisak na okoliš. U tom smislu postoje definirane i poticajne mjere i mjere sankcioniranja kojima se potiče primarna reciklaža i vraćanje otpada u novi proizvodni ciklus. Na taj način zakonska regulativa postaje najvažniji faktor bez kojeg ne bi bilo moguće reciklirati i one materijale koje nemaju „dobru“ tržišnu vrijednost. U Strategiji gospodarenja otpadom RH prikazane su ciljane kvote uporabe i recikliranja za neke tokove otpada koje su definirane u odnosu na zahtjeve EU-a. Kvote uporabe i recikliranja prikazane su sljedećom tabelom.

Tabela 11: Kvote uporabe i recikliranja nekih vrsta otpada

OTPAD	Rok	KVOTA (% TEŽINE)	
		OPORABA	RECIKLIRANJE
Ambalažni otpad	2010.	50 – 60	25 – 45
	2015.	65	55 – 60
Otpadna vozila	2015.	85	80
	2025.	95	85
e-otpad 4kg/stan/god	2015.	70 – 80	50 – 80
Otpadne gume vozila	2010.	70 – 80	60 – 70
	2015.	90	70
Otpadna ulja	2010.	90	-

Uspješnost odvojenog prikupljanja otpada polazi od poštovanja pravila koja važe za određene vrste i kategorije otpada. Kada govorimo o komunalnom otpadu tada se iskoristivim tj. *korisnim frakcijama* smatraju papir i karton, plastika, tekstil, staklo, metali, glomazni otpad pretežno metalnog sastava, biorazgradivi otpad i zeleni otpad.

Uz korisne frakcije u komunalnom otpadu se javlja i odgovarajući udio štetnih (opasnih) frakcija kao što su: akumulatori, baterije, lijekovi, boje i lakovi, otapala, ulja, žarulje itd. Za svaku vrstu otpada potrebno je točno odrediti veličinu, vrstu, boju i broj spremnika ili posuda.

2. ODVOJENO SKUPLJANJE OTPADA U DOMAĆINSTVIMA

Odvojeno skupljanje komunalnog otpada najvećim se dijelom realizira u domaćinstvima. Odvojeno prikupljeni papir, plastika, metal i staklo moraju se zbrinjavati putem posuda za odvojeno prikupljanje otpada, eko - otoka odnosno reciklažnog dvorišta.

3. ODVOJENO PRIKUPLJANJE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA

Jedinica lokalne samouprave izvršava obvezu odvojenog prikupljanja krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da osigura uslugu prijevoza tog otpada na zahtjev korisnika usluge.

Potrebno je omogućiti da se krupni (glomazni) komunalni otpad prikuplja u za to postavljenim spremnicima i na unaprijed određenim lokacijama, te da se odvoz istog obavlja u odgovarajućim vremenskim intervalima ovisno o mikrosredini. Sukladno članku 35. ZoOGO, zabranjeno je krupni (glomazni) otpad odbacivati i sakupljati na javnoj površini, osim putem spremnika.

4. ODVOJENO SKUPLJANJE OTPADA U GOSPODARSKIM DJELATNOSTIMA

Kao i u slučaju gospodarenja s komunalnim otpadom iz domaćinstava, svi gospodarski subjekti, proizvođači miješanog komunalnog otpada i otpada sličnog komunalnom, moraju poduzeti mjere (*in situ*) za odvojeno prikupljanje pojedinih frakcija. Svaki gospodarski subjekt dužan je ustrojiti odvojeni sustav prikupljanja prema svojoj djelatnosti uz obavezno izdvajanje korisnih komponenti komunalnog otpada. Navedeno znači da u okvirima radnog prostora mora biti osigurano jedno ili više mjesta za odlaganje papira, plastike, metalnog otpada, PET-a, drva, tekstila, posebnih kategorija otpada i komponenti glomaznog otpada.

5. ODVOJENO SAKUPLJANJE KOMUNALNOG OTPADA IZ JAVNIH I USLUŽNIH DJELATNOSTI

Kao i u prethodnom slučaju, komponente komunalnog otpada potrebno je odvojeno prikupljati u sklopu radnih prostora javnih i uslužnih djelatnosti. Sustav prikupljanja je potrebno ustrojiti prema tipu djelatnosti. Kod škola i ustanova naglasak je potrebno staviti na prikupljanje papira. U državnim službama naglasak je osim na papir potrebno staviti i na odvojeno prikupljanje problematičnih tvari (toneri, plastika, uredski materijal).

Zeleni otpad s javnih površina nikako se ne smije miješati s komunalnim otpadom, već se treba zasebno prikupiti i obraditi u zasebnom toku (kompostiranje).

10. POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA

Provedbom planova gospodarenja otpadom sustav gospodarenja otpadom u Hrvatskoj organizira se kao integralna cjelina svih dionika u sustavu na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Stoga je nužno, a u svrhu funkcionalnosti ukupnog sustava, provođenje projekata na svim razinama. U cilju implementacije IVO koncepta, sljedeći su projekti od važnosti za provedbu mjera propisanih ovim PGO:

NA RAZINI RH

1. Organizacija sustava za ponovnu uporabu i recikliranje sljedećih otpadnih materijala: papir, metal, plastika i staklo iz kućanstva, a po mogućnosti i iz drugih izvora ako su ti tokovi otpada slični otpadu iz kućanstva, u minimalnom udjelu od 50% mase otpada, najkasnije do 1. siječnja, 2020. godine,
2. Organizacija sustava za ponovnu uporabu, recikliranje i druge načine materijalne uporabe, uključujući postupke zatrpavanja i nasipavanja, u kojima se otpad koristi kao zamjena za druge materijale, neopasnog građevnog otpada, isključujući materijal iz prirode utvrđen ključnim brojem 17 05 04 – zemlja i kamenje koji nisu navedeni pod 17 05 03, u minimalnom udjelu od 70% mase otpada, najkasnije do 1. siječnja, 2020. godine,
3. Izgradnja centra za gospodarenje otpadom.

NA RAZINI GRADOVA I OPĆINA

Sudjelovanje u provedbi mjera uspostave sustava održivog gospodarenja otpadom, kako slijedi:

1. Izrada te dostava godišnjeg izvješća o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i objava u službenom glasniku.
2. Donošenje izmjena i dopuna Plana gospodarenja otpadom Općine Sv. Filip i Jakov po potrebi.
3. Osiguranje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada na način da se donese Odluka o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Po donošenju Odluke, predstavničko tijelo dužno je istu bez odlaganja dostaviti Ministarstvu i objaviti u službenom glasniku i na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave.
4. Izrada i donošenje Programa gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom (sastavni dio Programa gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture), te donošenje Odluke o plaćanju namjenske naknade. Program gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom i Odluka o obvezi plaćanja namjenske naknade dostavlja se Agenciji za zaštitu okoliša.

5. Podnošenje izvješća o izvršenju Programa gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu te dostava istog Agenciji za zaštitu okoliša.
6. Nadogradnja sustava prikupljanja otpada putem odvojenih posuda u svakom kućanstvu.
7. Uspostava eko otoka.
8. Izrada potrebne dokumentacije za uspostavu reciklažnog dvorišta.
9. Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta.
10. Izrada i usvajanje plana izobrazno – informativnih aktivnosti i provođenje istog na području Općine.
 - Edukacija javnosti po pitanju provedenih unaprjeđenja sustava odvojenog prikupljanja otpada.
 - Kontinuirana edukacija javnosti, stručnjaka i upravnih struktura Općine kako o problematici otpada i gospodarenja otpadom, tako i o mogućnostima za sprječavanje onečišćenja okoliša u općenitom smislu (putem organiziranja i održavanja seminara, interneta, oglašavanja, i sl.)
11. Izrada izvješća o provedbi izobrazno – informativnih aktivnosti koji je sastavni dio godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.
12. Provođenje akcija prikupljanja otpada.
13. Sudjelovanje u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno propisu kojim se određuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada.
14. Sanacija postojećih „divljih odlagališta“.
15. Uspostava komunalnog redarstva.
16. Provedba redovitog godišnjeg nadzora područja Općine radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada. Provedbu osigurava osoba koja obavlja poslove službe nadležne za komunalni red Općine tj. komunalni redar.
17. Donošenje Odluke o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada.

11. ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM

Kao i kod upravljanja sastavnicama okoliša, tako i gospodarenje otpadom započinje s planiranjem te glavnim ciljevima politike gospodarenja otpadom. Politika gospodarenja otpadom EU-a zahtijeva sprječavanje nastajanja te uporabu otpada. Konačno odlaganje najmanje je preferirana opcija u gospodarenju otpadom.

Mnoge zemlje EU-a imaju nacionalne, regionalne te lokalne (gradske odnosno općinske) planove i pravilnike gospodarenja otpadom. Uspješno gospodarenje počiva na aktivnom uključivanju različitih dionika: generatora/proizvođača otpada, onih koji otpadom gospodare (prikupljaju, prevoze, obrađuju i sl.) te nadležnih tijela.

Isti pristup primjenjuje se u Hrvatskoj. Provedbom Plana gospodarenja otpadom sustav gospodarenja otpadom u Hrvatskoj organizira se kao integralna cjelina svih dionika u sustavu na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Sustav gospodarenja otpadom temelji se na sljedećem:

- *PREVENCIJA NASTAJANJA OTPADA,*
- *PONOVNA UPORABA,*
- *MATERIJALNA OPORABA,*
- *ENERGETSKA OPORABA ILI DRUGE VRSTE OBRADU TE*
- *KONAČNO ODLAGANJE OSTATNOG OTPADA.*

Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom Republike Hrvatske sastoji se od niza podsustava koji mogu na specifičan način obraditi ili stabilizirati određenu vrstu otpada, pa je potrebno prije donošenja odluka imati cjelovitu sliku o načinu zbrinjavanja i tehnologiji obrade otpada, kao i strateškim opredjeljenjima kako državne tako i lokalne uprave u vezi s gospodarenjem otpadom na određenom području.

Provedbom aktivnosti definiranih Planom, sustav se uspostavlja u svakoj županiji po regionalnom/županijskom konceptu i uspostavlja se jedan centar za gospodarenje otpadom. Teži se povećanju udjela odvojenog prikupljanja otpada, recikliranju i ponovnoj uporabi otpada, prethodnoj obradi otpada prije konačnog odlaganja, smanjenju udjela biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu, izdvajanju goriva iz otpada, smanjenju količine otpada koje se odlažu na odlagalištima, smanjenju štetnih utjecaja otpada na okoliš i samoodrživom financiranju sustava gospodarenje komunalnim otpadom.

Mnogi važni tokovi otpada poput ambalažnog, otpadnih vozila, električnog i elektroničkog otpada imaju posebne zahtjeve. Ključno jest da je proizvođač ili uvoznik pojedinog dobra/opreme također odgovoran za zbrinjavanje otpada. Međutim, postavljene ciljne vrijednosti za recikliranje i uporabu takvog otpada neće biti dostignute ako se na lokalnoj razini ne razjasne i koordiniraju s državnom razinom.

Također, sudjelovanje javnosti, uključujući redovito informiranje stanovnika, suradnja općina, gradova i županija te komunalnih tvrtki sa sektorom NVU-a te odgoj i obrazovanje djece te

šire javnosti, postavlja se kao izuzetno bitna sastavnica učinkovitog sustava gospodarenja otpadom.

Kako je navedeno u uvodnom dijelu Plana, jedinice lokalne samouprave Planom gospodarenja otpadom za svoje područje moraju zadovoljiti neke temeljne zahtjeve iznesene u Strategiji i ZoOGO. Zahtjevi su sljedeći:

ZAHTEJEV	OBRADENO PLANOM 2014. – 2020. G.	PREDMETOM REVIZIJE PLANA
DONOŠENJE PLANOVA GOSPODARENJA OTPADOM I ODREĐIVANJE LOKACIJA U PROSTORNIM PLANOVIMA	✓	
USKLAĐIVANJE PLANOVA GOSPODARENJA OTPADOM SA STRATEGIJOM I PLANOM GOSPODARENJA OTPADOM REPUBLIKE HRVATSKE, TE SA STRATEGIJOM ZAŠTITE OKOLIŠA REPUBLIKE HRVATSKE I PROGRAMIMA ZAŠTITE OKOLIŠA	✓	
PROVEDBA MJERA ZA GOSPODARENJE KOMUNALNIM OTPADOM		✓
GOSPODARENJE KOMUNALNIM OTPADOM	✓	
OSIGURANJE UVJETA I PROVEDBA PROPISANIH MJERA ZA GOSPODARENJE KOMUNALNIM OTPADOM		✓
PROVEDBA PROPISANIH MJERA ZA ODVOJENO PRIKUPLJANJE OTPADA		✓

Za osiguranje kontinuiranog razvoja sustava gospodarenja otpadom troše se značajna financijska sredstva te postoje različite metode financiranja.

Prema Zakonu o zaštiti okoliša (NN 80/13) sredstva za financiranje zaštite okoliša osiguravaju se državnim proračunom, proračunom jedinica područne (regionalne) samouprave, proračunima lokalne samouprave, kreditima, sredstvima međunarodne pomoći, ulaganjima stranih ulagača, doprinosima i naknadama iz drugih izvora utvrđenih posebnim zakonom. Danas se najčešće koriste sljedeći financijski elementi:

- sufinanciranje od Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost,
- proračun Općine Sv. Filip i Jakov,
- Državni proračun.

Prema Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske s obzirom na današnje relativno niske cijene usluga u djelatnostima gospodarenja otpadom nužno je planirati njihov stalni i postupni rast do visine pokrivanja stvarnih troškova, vodeći računa da je iznos cijena u međuzavisnosti s količinama i opasnim svojstvima otpada prema načelu "onečišćivač plaća".

Za realizaciju programa gospodarenja otpadom može se koristiti jedan ili više financijskih izvora.

U sljedećoj tabeli prikazane su organizacijski aspekti, izvori i visina financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom.

Tabela 12: Organizacijski aspekti, izvori i visina financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom

1	ORGANIZACIJSKI ASPEKT	Izrada te dostava godišnjeg izvješća o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i objava u službenom glasniku.
	IZVOR FINACIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Sv. Filip i Jakov
	VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA	3.000,00 HRK (godišnje)
2	ORGANIZACIJSKI ASPEKT	Donošenje izmjena i dopuna Plana gospodarenja otpadom Općine Sv. Filip i Jakov po potrebi.
	IZVOR FINACIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Sv. Filip i Jakov.
	VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA	10.000,00 HRK
3	ORGANIZACIJSKI ASPEKT	Osiguranje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada na način da se donese Odluka o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Po donošenju Odluke, predstavničko tijelo dužno je istu bez odlaganja dostaviti Ministarstvu i objaviti u službenom glasilu i na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave.
	IZVOR FINACIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Sv. Filip i Jakov.
	VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA	1.000,00 HRK
4	ORGANIZACIJSKI ASPEKT	Izrada i donošenje Programa gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom (sastavni dio Programa gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture), te donošenje Odluke o plaćanju namjenske naknade. Program gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom i Odluka o obvezi plaćanja namjenske naknade dostavlja se Agenciji za zaštitu okoliša.
	IZVOR FINACIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Sv. Filip i Jakov.
	VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA	1.000,00 HRK
5	ORGANIZACIJSKI ASPEKT	Podnošenje izvješća o izvršenju Programa gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu te dostava istog Agenciji za zaštitu okoliša.
	IZVOR FINACIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Sv. Filip i Jakov.
	VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA	1.000,00 HRK (godišnje)

6	ORGANIZACIJSKI ASPEKT	Nadogradnja sustava prikupljanja otpada putem odvojenih posuda u svakom kućanstvu.
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Sv. Filip i Jakov
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Ovisno o potrebama. Prosječne cijene posuda za otpad: 18. posude 1.100 l – 1.800 HRK 19. posude 240 l – 300 HRK 20. posude 120 l – 250 HRK
7	ORGANIZACIJSKI ASPEKT	Uspostava eko otoka.
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Sv. Filip i Jakov
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	300.000,00 HRK
8	ORGANIZACIJSKI ASPEKT	Izrada potrebne dokumentacije za uspostavu reciklažnog dvorišta.
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Sv. Filip i Jakov, FZOEU
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	160.000,00 HRK
9	ORGANIZACIJSKI ASPEKT	Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta.
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	FZOEU, međunarodni fondovi
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	3.000.000,00 HRK
10	ORGANIZACIJSKI ASPEKT	Izrada i usvajanje plana izobrazno – informativnih aktivnosti i provođenje istog na području Općine.
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Sv. Filip i Jakov.
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	5.000,00 HRK (godišnje)
11	ORGANIZACIJSKI ASPEKT	Izrada izvješća o provedbi izobrazno – informativnih aktivnosti koji je sastavni dio godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Sv. Filip i Jakov.
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	1.000,00 HRK (godišnje)
12	ORGANIZACIJSKI ASPEKT	Provođenje akcija prikupljanja otpada.
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Sv. Filip i Jakov, sponzorstva
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	5.000,00 HRK (godišnje)
13	ORGANIZACIJSKI ASPEKT	Sudjelovanje u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno propisu kojim se određuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada.
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Sv. Filip i Jakov.
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	1.000,00 HRK (godišnje)

14	ORGANIZACIJSKI ASPEKT	Sanacija postojećih „divljih odlagališta“
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Sv. Filip i Jakov
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	200.000,00 HRK
15/16	ORGANIZACIJSKI ASPEKT	Uspostava komunalnog redarstva. Provedba redovitog godišnjeg nadzora područja Općine radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada. Provedbu osigurava osoba koja obavlja poslove službe nadležne za komunalni red Općine tj. komunalni redar.
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Sv. Filip i Jakov.
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	60.000,00 HRK (godišnje)
17	ORGANIZACIJSKI ASPEKT	Donošenje Odluke o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada.
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Sv. Filip i Jakov.
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	1.000,00 HRK

12. ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA

Sukladno članku 21., stavku 5, ZoOGO, Plan gospodarenja otpadom Općine Sv. Filip i Jakov donosi se za razdoblje od šest godina. Sljedećom tabelom iznijeti su rokovi izvršenja pojedinih aktivnosti koje je potrebno poduzeti u svrhu uspostavljanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Općine.

Tabela 13: Rokovi i nositelji izvršenja plana

R.BR.	AKTIVNOST	ROK IZVRŠENJA	NOSITELJ
1.	Izrada te dostava godišnjeg izvješća o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i objava u službenom glasniku.	kontinuirano od 2014. do 2020.	Općina Sv. Filip i Jakov
2.	Donošenje izmjena i dopuna Plana gospodarenja otpadom Općine Sv. Filip i Jakov po potrebi.	Po potrebi.	Općina Sv. Filip i Jakov
3.	Osiguranje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na način da se donese Odluka o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Po donošenju Odluke, predstavničko tijelo dužno je istu bez odlaganja dostaviti Ministarstvu i objaviti u službenom glasniku i na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave.	2014./2015.	Općina Sv. Filip i Jakov
4.	Izrada i donošenje Programa gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom (sastavni dio Programa gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture), te donošenje Odluke o plaćanju namjenske naknade. Program gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom i Odluka o obvezi plaćanja namjenske naknade dostavlja se Agenciji za zaštitu okoliša.	2014.	Općina Sv. Filip i Jakov
5.	Podnošenje izvješća o izvršenju Programa gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu te dostava istog Agenciji za zaštitu okoliša.	kontinuirano od 2014. do 2020.	Općina Sv. Filip i Jakov
6.	Nadogradnja sustava prikupljanja otpada putem odvojenih posuda u svakom kućanstvu/	2014./2015.	Općina Sv. Filip i Jakov
7.	Uspostava eko otoka.	2015./2016.	
8.	Izrada potrebne dokumentacije za uspostavu reciklažnog dvorišta.	2014.	Općina Sv. Filip i Jakov

R.BR.	AKTIVNOST	ROK IZVRŠENJA	NOSITELJ
9.	Izgradnja i opremanje funkcioniranje reciklažnog dvorišta.	2015./2016.	Općina Sv. Filip i Jakov
10.	Izrada i usvajanje plana izobrazno – informativnih aktivnosti i provođenje istog na području Općine.	kontinuirano od 2014. do 2020.	Općina Sv. Filip i Jakov
11.	Izrada izvješća o provedbi izobrazno – informativnih aktivnosti koji je sastavni dio godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.	kontinuirano od 2014. do 2020.	Općina Sv. Filip i Jakov
12.	Provođenje akcija prikupljanja otpada.	kontinuirano od 2014. do 2020.	Općina Sv. Filip i Jakov,
13.	Sudjelovanje u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno propisu kojim se određuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada.	kontinuirano od 2014. do 2020.	Općina Sv. Filip i Jakov
14.	Sanacija postojećih „divljih odlagališta“	2014. – 2017.	Općina Sv. Filip i Jakov
15./16.	Uspostava komunalnog redarstva. Provedba redovitog godišnjeg nadzora područja Općine radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada. Provedbu osigurava osoba koja obavlja poslove službe nadležne za komunalni red Općine tj. komunalni redar.	kontinuirano od 2014. do 2020.	Općina Sv. Filip i Jakov
17.	Donošenje Odluke o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada.	2014./2015.	Općina Sv. Filip i Jakov

13. POPIS PRIMIJENJENIH ZAKONA, PRAVILNIKA I DOKUMENTACIJE

1. Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13)
2. Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13)
3. Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 23/14, ispravak 51/14)
4. Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05), koja je sastavni dio Strategije zaštite okoliša Republike Hrvatske (NN 46/02)
5. Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (NN 85/07, 126/10 i 31/11)
6. Plan gospodarenja otpadom Zadarske županije (SG ZŽ 15/09),
7. Prostorni plan Zadarske županije (SG ZŽ 2/01, 6/04, 2/05, 17/06, 3/10),
8. Prostorni plan uređenja Općine Sv. Filip i Jakov (SG Općine Sv. Filip i Jakov 02/02, 07/08).

14. OVLAŠTENJE

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I PRIRODE

10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 14
 Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 3717 149

KLASA: UP/I 351-02/13-08/75
 URBROJ: 517-06-2-2-13-3
 Zagreb, 24. srpnja 2013.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode na temelju odredbe članka 40. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13) i odredbe članka 22. stavka 1. Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 57/10), povodom zahtjeva tvrtke DLS d.o.o., sa sjedištem u Rijeci, Milutina Barača 19, zastupane po osobi ovlaštenoj za postupanje sukladno zakonu, radi davanja suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša: Priprema i obrada dokumentacije uz zahtjev za ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš; Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš uključujući i izradu elaborata o sanaciji okoliša; Izrada izvješća o sigurnosti što uključuje i poslove izrade unutarnjih planova te Izrada sanacijskih programa, donosi

RJEŠENJE

- I. Tvrtki DLS d.o.o., sa sjedištem u Rijeci, Milutina Barača 19, daje se suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša:
 1. Priprema i obrada dokumentacije uz zahtjev za ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš
 2. Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš uključujući i izradu elaborata o sanaciji okoliša
 3. Izrada izvješća o sigurnosti.
 4. izrade unutarnjih planova
 5. Izrada sanacijskih programa.
- II. Uz ovo rješenje prileži popis zaposlenika ovlaštenika: voditelja stručnih poslova u zaštiti okoliša i stručnjaka slijedom kojih su ispunjeni propisani uvjeti glede zaposlenih stručnjaka za izdavanje suglasnosti iz točke I. ove izreke.
- III. Suglasnost iz točke I. ove izreke prestaje važiti u roku od 5 godina od dana izdavanja ovog rješenja.
- IV. Ovo rješenje upisuje se u očevidnik izdanih suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša koji vodi Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

Obrazloženje

DLS d.o.o. iz Rijeke (u daljnjem tekstu: ovlaštenik) podnio je 16. srpnja 2013. ovom Ministarstvu zahtjev za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša koji pripadaju grupi poslova iz članka 4. točke B (Priprema i obrada dokumentacije uz zahtjev za ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš i Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš uključujući i izradu elaborata o sanaciji okoliša) te poslova zaštite okoliša koji pripadaju grupi poslova iz članka 4. točke D (Izrada izvješća o sigurnosti

Stranica 1 od 3

što uključuje i poslove izrade unutarnjih planova te Izrada sanacijskih programa) Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša.

Ovlaštenik je uz zahtjev za izdavanje suglasnosti priložio odgovarajuće dokaze prema zahtjevima propisanim odredbama članka 5. i 20. Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (u daljnjem tekstu: Pravilnik).

U predmetnom postupku, koji je slijedom članka 4. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša i članka 21. stavka 4. Pravilnika proveden sukladno članku 50. točki 1. i članku 58. stavku 2. Zakona o općem upravnom postupku, utvrđeno je da je ovlaštenik u zahtjevu naveo činjenice i podnio dokaze na podlozi kojih se može utvrditi pravo stanje stvari a također je utvrđeno da su ovom tijelu poznate činjenice o uvjetima kojima raspolaže ovlaštenik jer tijelo o tome raspolaže službenim podacima prema svojim evidencijama.

Po obavljenom uvidu u zahtjev i dostavljene dokaze utvrđeno je da ovlaštenik:

- zapošljava voditelje stručnih poslova koji imaju pet godina iskustva na poslovima zaštite okoliša i koji su bili voditelji izrade stručnih podloga i elaborata zaštite okoliša, te ispunjavaju uvjete sukladno članku 7. Pravilnika;
- zapošljava stručnjake odgovarajućeg stručnog profila i potrebnih godina radnog iskustva na poslovima zaštite okoliša, koji su sudjelovali u izradi odgovarajućih stručnih podloga i elaborata zaštite okoliša, te ispunjavaju uvjete sukladno člancima 10. i 12. Pravilnika;
- raspolaže radnim prostorom.

Nakon što je obavljen uvid u cjelokupnu dokumentaciju utvrđeno je da je zahtjev uredan jer sadrži propisane dokaze sukladno odredbi članka 20. Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša.

Točke I. i II. izreke ovoga rješenja temelje se na naprijed izloženim utvrđenom činjeničnom stanju.

Rok važenja rješenja utvrđen u točki III. izreke ovoga rješenja propisan je člankom 22. stavkom 3. Pravilnika.

Točka IV. izreke ovoga rješenja utemeljena je na odredbi članka 40. stavka 9. Zakona o zaštiti okoliša i odredbi članka 29. Pravilnika.

Temeljem svega naprijed navedenoga valjalo je riješiti kao u izreci rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Rijeci, Barčićeva 3, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanoj obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba za zahtjev i ovo Rješenje propisno je naplaćena državnim bilježima u ukupnom iznosu od 70,00 kuna prema Tar. br. 1. i 2. Tarife upravnih pristojbi, Zakona o upravnim pristojbama („Narodne novine“, brojevi 8/96, 77/96, 95/97, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/00, 116/00, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 25/08, 60/08, 20/10, 69/10, 126/11, 112/12 i 19/13).

Privitak: Popis zaposlenika kao u točki III. izreke rješenja.

POPIS		
zaposlenika ovlaštenika: DLS d.o.o., Milutina Barača 19, Rijeka, slijedom kojih je ovlaštenik ispunio propisane uvjete za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša sukladno rješenju Ministarstva zaštite okoliša i prirode, KLASA: UP/I 351-02/13-08/75, URBROJ: 517-06-2-2-13-3, od 24. srpnja 2013.		
GRUPA POSLOVA/VRSTA POSLOVA	VODITELJI STRUČNIH POSLOVA	ZAPOSLENI STRUČNJACI
B) Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš uključujući i izrade studije o prihvatljivosti planiranog zahvata u području prirode i Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš		
1. Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš		
2. Priprema i obrada dokumentacije uz zahtjev za ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš	X Igor Meixner, dipl.ing.kem.teh. Branko Markota, dipl.ing.brodogr.	Marko Karašić, dipl.ing.stroj. Domagoj Krišković, dipl.ing.preh.teh. Ivana Orlić Kapović, dipl.ing.pom.prom. Goranka Aličajić, dipl.ing.grad.
3. Priprema i obrada dokumentacije uz zahtjev za izdavanje upute o sadržaju studije		
4. Izrada elaborata prethodne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu		
5. Izrada studija glavne ocjene o prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu		
6. Priprema i obrada dokumentacije za provedbu postupka utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa i kompenzacijskih uvjeta prema posebnim propisima iz područja zaštite prirode		
7. Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš uključujući i izradu elaborata o sanaciji okoliša	X voditelji navedeni pod B)2	stručnjaci navedeni pod B)2
D) Izrada izvješća o sigurnosti i izrade procjena šteta nastalih u okolišu		
1. Izrada izvješća o sigurnosti	X voditelji navedeni pod B)2	stručnjaci navedeni pod B)2
2. Izrada unutarnjih planova	X voditelji navedeni pod B)2	stručnjaci navedeni pod B)2
4. Izrada sanacijskih programa	X voditelji navedeni pod B)2	stručnjaci navedeni pod B)2